

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه اول آبان ماه ۱۳۲۲

فهرست مطالب :

۱ - تصویب صورت مجلس	۶ - تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر داد گستری
۲ - تعیین روز استیضاح از طرف آقای نخست وزیر	۷ - تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر جنگ
۳ - بیانات چند نفر از آقایان راجع به تعیین دستور	۸ - طرح و تصویب لایحه استخدام مستخدمین وزارت دارائی
۴ - شور و تصویب لایحه استخدام افسران و درجه داران برای وزارت جنگ	۹ - شور و تصویب قرارداد مالی بین ایران و امریکا
۵ - طرح و تصویب لایحه الغاء حکومت نظامی در موقع انتخابات دوره چهاردهم	۱۰ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه .

(مجلس یک ساعت و ربع قبل از ظهر بر باست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز ۲۸ مهر ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟

مؤید احمدی - بنده عرضی دارم در صورت مجلس بنده را غایب بی اجازه نوشته اند بفرمائید اصلاح کنند

رئیس - اصلاح میشود . صورت مجلس تصویب شد .
قای طباطبائی در جلسه گذشته تلگرافی داشتند که قرار د اول ایشان بفرمایند .

۲ - تعیین روز استیضاح از طرف آقای نخست وزیر
نخست وزیر - اجازه بفرمائید بنده يك کلمه عرض کنم

بنده با اینکه مقید بودم که پس از انقضاء ۱۵ روزی که برای استیضاح تعیین شده بود برای جواب حاضر شوم بعضی از آقایان اینطور مصلحت اندیشی کردند که چند روزی روز تعیین استیضاح عقب بیفتند . بنده جواب استیضاح را برای روز پنجشنبه تعیین میکنم اگر آقای تهرانچی هم موافقت بفرمایند (صحیح است) .

رئیس - آقای تهرانچی

تهرانچی - بنده اصولاً لازم میدانم که روز استیضاح

عین مذاکرات مشروح دوست و نهمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه - آقایان : فاطمی - معینی

غائبین بی اجازه - آقایان : رضوی - اقبال - منصف - تولیت - دکتر غنی - رهبری - نوبخت - مؤید ثابتی - اوحدی - فرخ - نبیل سمعی - مؤید احمدی - نواب یزدی - اورنگ - دکتر تاج بخش - مشار - ناصری - شجاع - اکبر - امیر ابراهیمی - عطاء الله پالیزی - حمزه تاش - هدایت الله پالیزی - اصفهانی - شیرازی - ثقة الاسلامی - اصفهانیان - امیر تیمور - سلطانی - صادق زبیری - انشار - گرگانی - امامی - ناهید - نقابت - کامل ما کو - نصر تیان - فرمانفرمایان .

تعیین شود برای اینکه تعیین نشده بود و در جلسه گذشته آقای وزیر کشور وعده فرمودند بآمدن آقای نخست وزیر که تعیین بکنند روز جواب استیضاح را و این هم البته مطابق نظامنامه لازم است و بنده موافقت میکنم که در جلسه بعدی که روز پنجشنبه است دستور استیضاح باشد.

پیمین اسفندیاری - جلسه بعدی را فرمودند یا جلسه

روز ۵ شنبه ؟

تهرانچی - عرض کردم جلسه بعدی که روز ۵ شنبه است چون دیگر جلسه ای نمیتوانیم داشته باشیم. عرض دیگر بنده این بود که مدتهاست يك اوراق مجموع بامضای اشخاصی طبع و توزیع و منتشر می شود که واقعا تأثر آور است و بعضی اوقات هم دیده میشود که به بعضی قسمتها منتسب میکرده اند آن اوراق را که خود آن قسمتها بعد از آن که مراجعه میکرده اند آنها تکذیب میکرده آنها که آن کلیشه ها و اسم ها از ما نیست و آن امضاء ها هم از ما نیست. متأسفانه تا کنون از طرف دولت اقدامی هم برای جلوگیری از این وضعیات نمیدانم شده یا چرا بعمل نیامده. دیروز بنده يك ورقه دیدم منتشر شده بود بعنوان يك جمعیتی مجهول یعنی جمعیت آزادیخواهان در صورتیکه بنده میدانم که آزادیخواهان ایران خیلی هستند و آنها جمعیتی تشکیل نداده اند فقط تمام آزادیخواهان در يك کانونی اجتماع میکنند و بنده سراغ ندارم. ولی در آن ورقه بنده دیدم که نوشته بودند مردم اجتماع کنید و بیاید به مجلس که میخواهند دوره مجلس را تمدید کنند و بنده واقعا متأثر و متعجب شدم با اینکه سابقه داشتم که این کارها را با اشخاص مینکردند ولی با مجلس شورای ملی این بازی نمی شد از طرف دیگر با این که قدغن شده است که این احزاب روی کاغذ سفید حق ندارند يك چیزهایی را چاپ کنند ولی آنها چاپ کرده بودند. این است که میخواهم عرض بکنم که واقعا بهیچوجه من الوجوه صحبتی از تمدید دوره مجلس در این جا نبوده است که صحبت از تمدید می کنند و شأن مجلس اجل از این است که يك چنین نظری داشته

باشد. ولی راجع با استیضاح عرض کنم استیضاح سابقه اثر بود و راجع به خواربار بود و از دو ماه سه ماه باینطرف خود جمعیت تجار و اشخاص کاسب میآمده اند بمجلس که باین موضوع کمک شود و این اوضاع خواربار آنها حل شود مجلس هم برای کمک آنها بود که يك عده ای استیضاح کردند که کمک بشود به حل قضیه خواربار. اگر در مجلس هم دولت يك عده موافقین و مخالفین دارد این مربوط به تمدید نیست همیشه در مجلس هر دولتی دارای يك مخالف و موافقین بوده است و وضعیت و اوضاع عمدی بعقیده خود خوب نیست چه از لحاظ خواربار و چه غیر خواربار و سایر کار های مردم و این البته يك نظر های موافق و مخالف هر دولتی خواهد داشت و این جور انتشارات بعقیده بنده اصلا در مملکت يك وضعیات خیلی بدی را ایجاد میکنند و بر دولت فرض است که اینها را جلوگیری کند و قطع دارم که اینها يك جمعیت منتسب نیستند و يك اشخاص مزدور و آشوب طلبی میباشد که بنده واقعا متأثرم يك همچو چیزهایی منتشر بشود و خواستم عرض کنم که ابتدا چنین موضوعی در مجلس نه مورد مذاکره بوده است و نه سابقه داشته است که مجلس تمدید بشود و یا نشود و ضمناً خواستم عرض کنم که شهرتی در بازار است که مجلس با الغاء حکومت نظامی مخالف است خواستم عرض کنم که همچو چیزی هم نیست بنده خودم و عده ای از رفقای خودم مطمئن هستیم که مجلس شورای ملی هیچوقت با الغاء حکومت نظامی مخالف نخواهد بود این را صریحاً عرض میکنم (بعضی از نمایندگان دستور دستور) **[۳- بیانات چند نفر از آقایان راجع به تعیین دستور]** وزیر پیشه و هنر و بازرگانی - بنده پیشنهاد میکنم

که لایحه پیمان بازرگانی را جزء دستور قرار دهید.

رئیس - دستور مجلس عبارت بود از لویحی که براه مستخدمین آمریکائی بود حالا آقای وزیر فرمودند که قرارداد مالی مطرح بشود.

دکتر طاهری - استخدام مستشاران خارجی را مطرح کنید.

طباطبائی - قانون القاء حکومت نظامی را مطرح کنید **ملك مدنی** - راجع به استخدام مستشاران خارجی مدتی

است که لایحه اش تقدیم مجلس شده است اگر مجلس علاقمند است که موافقت کند موافقت کند با این دو سه لایحه که مربوط بمستشاران آمریکائی است و از تصویب بگذرانیم آنوقت لایحه ای را که آقای وزیر پیشه و هنر و بازرگانی تقاضا کردند جزء دستور بگذارید

رئیس - آقای دشتی

دشتی - چیزی که در جلسه گذشته مطرح بود الغاء حکومت نظامی نسبت با انتخابات تهران بود ولی در مجلس اکثریت نبود و نشد رأی بگیرند. بنده استدعائی که از آقایان دارم این است که موافقت بفرمایند اول آن لایحه مطرح بشود چون با فرمایشاتی که آقای تهرانچی فرمودند دیگر حرفی ندارد و فقط يك رائی میخواهد اول آن تمام بعداً به کار های دیگر بپردازیم (صحیح است) حالا آقا فرمودند صحیح نیست اجازه بفرمائید بنده عرض کنم. همینطور که در جلسه گذشته عرض شد نظر قانون و قانون گذار همیشه این بوده است که در حضور مجلس شورای ملی انتخابات جریان پیدا کند و گمان میکنم هر عضو آزادیخواهی موافق باشد که مادامی که مجلس شورای ملی هست انتخابات هم شروع بشود و این البته يك چیز صحیحی است و تصور میکنم در مجلس شورای ملی یک نفر نباشد که موافق باشد که امر انتخابات بتعویق بیفتد. انتخابات باید شروع شود و مجلس شورای ملی البته حق دارد که انتخابات را شروع کند در این حرف نیست. همانطور که گفته شد انجمن نظار تهران معتقد بود که حکومت نظامی منافی با امر انتخابات است و تقریباً دو ماه است با دولت سر این موضوع مشاجره دارند بنده نظرم این است در دو سه هفته پیش از این با آقای نخست وزیر بطور خصوصی صحبت کردم و نظر شخصی من این بود که مطلقاً حکومت نظامی را از تهران بردارند. برای این که از حکومت نظامی يك استفاده کاملی نمیشود و آقای نخست وزیر هم موافق شدند و این موضوع را در هیئت وزیران مطرح کردند ولی هیئت وزیران موافقت نکرد با الغاء حکومت نظامی از این نظر که تصور میکرد که حفظ امنیت و آسایش تهران مستلزم این است که حکومت نظامی راداشته

باشد. چون دولت مسئول حفظ امنیت است ما نمیتوانیم بگوئیم که حکومت نظامی را بردارد. پس بنا بر این راه حلی که بنظر آمد این بود که يك لایحه ای تقدیم مجلس بکنند که آنقسمت از مقررات حکومت نظامی که با انتخابات مخالف است آنرا ملغی کنند بنده تعجب میکنم که چه نظری در این جا پیدا میشود که گاهگاهی يك چیز باین بداهت و صراحت مورد تردید واقع می شود. امروز صبح در سرسرای پائین صحبت میکردم یکی از و کلا میگفت که علت دیگر این است که بعضی از نماینده های ولایات آنجا هائیی که انتخابات شان شروع نشده است میل ندارند که انتخابات تهران زود تر از انتخابات آنها شروع بشود. بنده خیلی تعجب کردم از این حرف (بعضی از نمایندگان - چنین چیزی نبوده است) و بنده هم واقعا این استدلال را خیلی سفیهانه میدانم و گمان میکنم در مجلس شورای ملی هیچ و کیل نباشد که معتقد باشد که چون يك جا انتخابات تمام نشده جای دیگر هم شروع نشود (همچو چیزی نیست) بنده هم بنظرم اینطور رسید که يك چنین چیزی صحیح ندارد و آن و کیل محترم هم که این صحبت را میکردند او هم نظرش این بود که در بین آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی کسی نیست که معتقد باشد که چون انتخابات آنجا شروع نشده است اینجا هم شروع نشود برعکس این موضوع باید زود تر و سریعتر اجرا شود چون بصلاح مملکت است. ما که طرفدار این هستیم که انتخابات تهران تمام شود ما حاضر هستیم با دولت تشریک مساعی کنیم که هر جائی که انتخابات شروع نشده است شروع بشود و اگر جائی در موضوع انتخابات اشکالاتی هست آن اشکالات مرتفع بشود و انتخابات را بجریان بیاورند. اساساً تعویق انتخابات در مجلس شورای ملی يك چیز مضحکه آمیزی است و غیر قابل قبول است و از طرف دیگر هم اجرای انتخابات تهران با بودن حکومت نظامی منافی است که در هر حال باید باین شکلی که انجمن نظار هم موافقت کرده است رأی بدهیم که انتخابات انجام بشود. بنده استدعائی که از همکاران خودم

دارم این است که موافقت بفرمایند این لایحه امروز مطرح شود. (طباطبائی - مطرح بفرمائید)
۴- شوروی تصویب لایحه استخدام افسران و درجه داران برای وزارت جنگ [

رئیس - بنده تصور میکنم که بهتر است که لایحه امریکائی ها را مقدم جنداریم بعد آن لایحه مطرح میشود (صحیح است)

دشمنی - آن لایحه مطرح بود نیمه کاره ماند.

رئیس - گزارش کمیسیون بودجه و وزارت امور خارجه قرائت میشود:

گزارش از کمیسیون بودجه به مجلس شورای ملی
 کمیسیون بودجه لایحه (شماره ۶۰۴۵/۲۴۵۱۰/آ) دولت راجع با اجازه استخدام عده ای از افسران و درجه داران ارتش کشور های متحده امریکا را برای خدمت در وزارت جنگ با حضور آقای معاون وزارت جنگ تحت شور قرارداد پس از توضیحاتی که در اطراف آن داده شده با اصلاحاتی مورد موافقت کمیسیون واقع شده اینک گزارش آن بشرح زیر برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم میشود:

ماده واحده

مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد با انعقاد قراردادی بین دولتین ایران و کشورهای متحده امریکائی از افسران و درجه داران و متخصصین ارتش کشورهای متحده امریکا را که تعداد افسران آن از سی نفر تجاوز نخواهد نمود بمنظور اصلاح امور اداری ارتش و با شرایط زیر استخدام نماید:

آ) نخست دسته افسران این هیئت بقرار زیر میباشند.
 سرلشگر ك. س. ریدلی - سرهنگ ف. ك. دومان - سرهنگ توماس ا. ماهونی - سرهنگ ۲ سو کارد - سرگرد ر. س. کنلی - سروان و. ا. کید ویتس - سروان ر. ی. ساندرس. ارشد افسران مأمور هیئت سمت ریاست هیئت را داشته و بعنوان مستشار نظامی وزارت جنگ طرف شور و معاضدت وزیر جنگ خواهد بود. بقیه اعضاء این هیئت بتدریج که مورد احتیاج وزارت جنگ واقع شوند و دولتین در انتخاب آنان موافقت نمایند طبق مندرجات این قانون استخدام خواهند گردید.

هیئت نظامی را با موافقت دولت کشور های متحده امریکا تعیین و بموقع اجرا گذارد.

ه - سایر شرایط استخدام اعضاء و هیئت نظامی بر طبق قانون عقر ۱۳۰۱ تعیین خواهد شد.

رئیس - گزارش کمیسیون امور خارجه:

کمیسیون امور خارجه لایحه شماره (۶۰۴۵/۲۴۵۱۰/آ) دولت راجع با استخدام افسران و درجه داران ارتش از کشور های متحده امریکارا برای خدمت در وزارت جنگ با حضور آقای معاون وزارت جنگ مطرح نموده و از نقطه نظر مالیت با استخدام آنان موافقت حاصل شده اینک گزارش آن بعرض میرسد

رئیس - آقای معذل.

معذل - خوشبختانه دیده میشود که روز بروز رشته ارتباط و دوستی ما با ملت بزرگ امریکا و دولت امریکا محکمتر میشود. اینجا نتیجه افکار عمومی ملت ایران است که همه یکدل و یک زبان خواستارند که با این ملت ارتباط های بیشتری داشته باشند و بتوانند استفاده های بیشتری از دوستی و محبت و علائقی که از مدتی باینطرف بین دولت وجود دارد بکنند. دولت هم روی همین عقیده و احساس که از افکار عمومی کرد این گونه لویح را به مجلس پیشنهاد کرد. به طوری که در لویح دیده میشود برای سازمانهای اداری وزارت جنگ این افسرها میآیند و ملاحظه هم میشود که چون اینها استفاده حقوقی از وزارت جنگ امریکا میکنند حقوق آنها حقوق گزاف و زیاد نیست. ما بایستی این روش و رویه ای را که پیش گرفتیم تعقیب کنیم و این رویه روی سیاست عالی و مهمی است که در امور کشور داریم و بایستی اگر در يك قسمت کوچک از يك فرد امریکائی ناراضی هستیم این را در

سیاست کلی خودمان دخالت دهیم برای اینکه هنوز نتوانسته ایم این نکته را بعموم حالی کنیم و همه متوجه این اصل اولیه بشوند که امور جزئی را نباید با امور کلی مداخله داد. بطور کلی دولت ایران و ملت ایران خواستار يك همکاری با ملت امریکا و دولت امریکا است و وجود امریکائیها در ایران به منفعت ما است و ما امیدوار هستیم که از این دوستی منافع بزرگ بگیریم و بوضعیتی که دولت پیش گرفته است امیدواری کامل داریم که اگر نقاط کوچک تاریکی در يك قسمت باقی است آنهم با حسن سیاست و تدبیر دولت مرتفع شود و انجام بشود. بنابراین این بنده سهم خودم از این لایحه تقدیر می کنم و امیدوار هستم که همکاران بنده هم با حسن اقبال این لایحه را بپذیرند.

رئیس - آقای طوسی.

طوسی - بنده خواستم ذهن محترم اعضاء کمیسیون بودجه را توجه کنم و خیال میکنم از آن جا که مذاکره شد بعد از کلمه (فرزند) که بود در بین الهالین اضافه شد (که تحت تکفل باشد) و حالا در این خبری که خوانده شد این قسمت اضافه نشده بود (ملک مدنی - هست در خبر) چون این خبری را که بنده خواندم نداشت خواستم این را تذکر بدهم. **جمعی از نمایندگان -** مذاکرات کافی است. رأی.

رئیس - آقایانیکه موافقت دارند باین لایحه ورقه سفید خواهند داد.

(اخذ آراء بعمل آمده ۶۷ ورقه سفید شماره شد)

رئیس عده حاضر در موقع اعلام رأی ۷۳ با کثرت ۶۷ رأی تصویب شد.

۵ - طرح و تصویب لایحه الغاء حکومت نظامی در موقع انتخابات دوره چهاردهم |

رئیس - لایحه راجع به الغاء حکومت نظامی در جلسه

اسامی رأی دهندگان - آقایان: مهدوی - پارسا - رهبری - هراز - قزوین - چایچی - مجد ضیائی - دشمنی - معتصم سنگدکتر ادهم - مهدب - شیرازی - دکتر غنی - حریری - آزادی - هاشمی - طوسی - سزاوار - نائینی - عزیزی - مسعودی خراسانی انوار - مؤید احمدی - صفاری - معینی - مرید قوامی - دکتر لقمان - منشور - موقر - یار احمدی - فرشی - جلائی - مقدم - دادور - رحمت سمعی - خسروشاهی - دکتر ضیاء - مسعودی - اردبیلی - دکتر قزل اباغ - ملایری - بوداغیان - ابراهیمی ریگی - رفیعی - یمن اسفندیاری معذل - نراقی - نمازی - طباطبائی - اصفهانیان - پناهی - دکتر طاهری - محبت لاریجانی - مرآت اسفندیاری - لاریجانی - دهستانی - ملک مدنی - گودرز نیا - جلیلی - دکتر ملک زاده - ذوالقدر - کازرونیان - صفوی - ساکینیان - روحی .
 ورقه سفید بی اسم - دو ورقه

گذشته مطرح شد و بواسطه این که آخر جلسه بود رأی گرفته نشد حالا دوباره خوانده میشود و مطرح میشود .
مجلس شورای ملی .

چون مقررات حکومت نظامی مصوب ۲۷ سرطان ۱۳۲۹ که فعلاً مورد عمل حکومت نظامی تهران است با انجام انتخابات چهاردهمین دوره قانون گذاری که تسریع در آن مورد توجه و نظر دولت است موافقت ندارد و از طرفی وضعیت کنونی از لحاظ ضرورت حفظ امنیت عمومی اجازه الغای کلیه مقررات حکومت نظامی را لهذا برای اینکه در جریان امر انتخابات تسهیلاتی که منظور است بعمل آید و در عین حال بحفظ امنیت سگته وارد نیاید وزارت کشور ماده یگانه زیر را پیشنهاد و تقاضای تصویب آن را بقید دو فوریت مینماید .

ماده یگانه - از تاریخ نشر آگهی انجمن نظارت مرکزی انتخابات تهران برای دوره چهاردهم قانون گذاری تاخاتمه انتخابات مقررات حکومت نظامی نسبت بامراتخابات موقوف الاجر است .

رئیس - فوریت اول مطرح است (مخالفی نیست) آقایانی که با فوریت اول موافقت بر خیزند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . فوریت دوم مطرح است . آقایانیکه با فوریت دوم موافقت بر خیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده واحده مطرح است

سزاوار - این کسانی که بلند شدند چرا نمیشمارید این چه جور رائی است ؟
پارسا - آقای دشتی مجبور کردند اسخاص را که بلند شوند .

حریری - آقای دشتی شما با اهمیت آذربایجان هنوز پی نبرده اید .

رئیس آقای طباطبائی

طباطبائی - عرض کنم بنده با الغاء جزئی از حکومت نظامی موافقم و با الغاء کل حکومت نظامی موافق تر ولی چیزی که هست بنظر من همانطور که الان آقای دشتی هم بجهت معنی را تذکر دادند و جو داین حکومت نظامی در تهران

دشتی - اجازه میخواهم و مخصوصاً از آقایان آذربایجانی ها تمنا دارم که توجه کنند بمرایض بنده و بیک رفیق چندین ساله خودشان تهمت نزنند بنده نگفتم آذربایجانی ها این حرف را زدند بنده عرض کردم با یک نفر از آقایان صحبت میکردم آن و کیل به بنده گفت که یک عده از نمایندگان مثل نمایندگان شیراز مثل نمایندگان آذربایجان یا جاهای دیگر آنها مخالفند با جریان انداختن انتخابات طهران من اینطور گفتم که آن شخص این جور بمن گفت ولی من قبول نکردم و باو گفتم چنین چیزی نمیشود (پارسا - جلسه گذشته آذربایجانیها بودند که این جا نشستند و رفتند) گفتم که یک کسی بمن این حرف را زد ولی من قبول نکردم این حرف را من با اغلب آقایان آذربایجانیها خیلی دوستم و عقیده آنها را خیلی ثابت تر در مسائل اجتماعی میدانم ولی نباید تا یک کسی حرفی گفت مورد سوء تفاهم واقع شود بنده عرض کردم بکنفر از و کلا بمن گفت که اشخاصی که انتخابات محل خودشان در جریان نیفتاده است میل ندارند که انتخابات طهران بجریان بیفتد بنده یکساعت با او بحث کردم و گفتم چنین چیزی ممکن نیست و حالا هم عرض میکنم که هیچوقت همچو عرضی نکردم که آقایان آذربایجانیها و فارسیها این نظر را دارند و روز گذشته دیدم آقای نمازی و معدل اینجا نشسته بودند در هر صورت نظر من این بود که یک چنین حرفی را بمن زدند نه این که خود من گفته باشم و به بنده یک چنین تهمتی را نزنید و الا بنده در زندگانی سیاسی خودم تابع افراد نمیشوم و هیچوقت از نظریه قطعی خودم منحرف نمیشوم بنده عرض کردم یک همچو سوء تفاهماتی شده است و متوجه باشید که این سوء تفاهمها پیش نیاید بنده اینطور گفتم شما میفرمائید آنطور مرحمت دارید .

رئیس - آقای بهبهانی .

بهبهانی - بنده مخالفتی ندارم برای این که با باید گفت با انتخابات مخالفم یا باید گفت با انتخابات طهران مخالفم در حالی که هیچیک از آقایان نمایندگان نه با انتخابات مخالفند و مخالفت میتوانند داشته باشند و نه با جریان انتخابات طهران

یک مسئله بین هیئت نظار انتخابات طهران و دولت محل اختلاف شد راجع بجریان حکومت نظامی بعد از یکماه مذاکره که دولت خواست هیئت نظار را متقاعد کنند باینکه جریبان انتخابات با بودن حکومت نظامی ممکن است ولی هیئت نظار نظرشان برخلاف این بود و حق هم با آنها بود و موافقت نکردند و میگفتند که این عمل در ازمنه مختلفه سابقه دارد که جاهائی حکومت نظامی بوده است بمحض اینکه انتخابات اعلان شده است اول حکومت نظامی الغاء شده بعد انتخابات بجریان افتاده است و با این سوابق هیئت نظار نمیتواند نظر دولت را قبول کند باین جهت بود و با همان دلیلی که آقای دشتی گفتند که لازم میدانستند حکومت نظامی برای حفظ امنیت و انتظامات باشد یک نظر ثالثی پیدا کردند و آن نظر را ضمن این لایحه دولت به مجلس پیشنهاد کرده اند حالا اگر آقایان با این لایحه موافقت بفرمایند البته حکومت نظامی آن قسمت که مربوط بامر انتخابات است ملغی میشود و امر انتخابات طهران هم بجریان می افتد و اگر موافقت بفرمایند این رویه یک رویه ایست که انتخابات طهران را به تأخیر میاندازد و با از بین میبرد و بنده تصور نمیکنم که کسی در مجلس این نظر را داشته باشد و با این لایحه مخالف باشد و بنظر بنده این لایحه دیگر صحبتی ندارد یا باید گفت با انتخابات مخالفیم یا تصویب کنید در صورتیکه بنده تصور نمیکنم که کسی مخالف باشد و تقاضا میکنم آقایان موافقت بفرمایند که رأی باین قسمت داده شود .

رئیس - عده زیادی اجازه خواسته اند و بنده تصور میکنم که این موضوع چیزی نیست که مورد مذاکره باشد .

سزاوار - بنده اجازه خواسته ام .

رئیس - خیلی از آقایان از شما جلوتر اجازه خواسته اند آقای طوسی ، آقای منشور وعده دیگر .

عده از نمایندگان - آقای سزاوار مخالف هستند اجازه بفرمائید صحبت کنند .

رئیس - آقای سزاوار .

سزاوار - بنده نظرم این است که این موضوع را باید تفکیک کرد چون در جلسه قبل که این لایحه مطرح شد

بنده با فوریت آن مخالفت کردم شایعاً در خارج داده شد که مجلس شورای ملی با الغاء حکومت نظامی در انتخابات مرکز مخالفت دارد در صورتیکه این نظر بهیچوجه صحیح نیست و آن روز هم که این لایحه مطرح شو در متن ماده وارد نشده بودیم که بنده عرایض خود را عرض کنم بنظر بنده انتخابات طهران که تا حالا بتأخیر افتاده است دولت خودش تأخیر انداخته است و خواسته است تأخیر بیندازد و الامانعی برای نبربان انتخابات طهران نبوده است برای اینکه اعلان حکومت نظامی را دولت می کند و دولت هر وقت که مقتضی بدانند میتواند است که از مجلس شورای ملی گذشته است و این هم يك عمل من در آوردی است که امروز آورده اند به مجلس که حکومت نظامی سر جای خودش هست و لسی آن قسمتی که اصطکاک دارد با انتخابات (که آنهم معلوم نیست چه چیز هائی است) و اجرای انتخابات آنها را موقوف الاجرا می کنیم. فکر بفرمائید آیا يك چنین چیزی میشود که يك دستکاهی سر جایش با تمام عوامش هست ولی يك چیز هائی از آن که اصطکاک دارد با انتخابات از بین برود این حرف اساساً صحیح نیست امر بودن حکومت نظامی البته با انتخابات اشکال دارد این واضح است حالا که هست البته خود دولت میتواند موقتاً حکومت نظامی را ملغی کند و بعد از جریان انتخابات و وقتی که انتخابات تمام شد مجدداً برقرار کند و با يك اعلان دولت حکومت نظامی برقرار میشود پس این يك چیزی نبوده است که برای آن مدتی انتخابات را معطل کنند و دو ماه سه ماه بعد يك لایحه بیاورند در مجلس آنهم بعد تقاضای فوریت آنرا بکنند مگر این لایحه چند وقت است به مجلس آمده است؟ يك هفته است ممکن بود آنوقت که بتمام ولایات تلگراف شد بوی اجرای انتخابات این طرح را می آورند و در مجلس رویش مذاکره میشود و تا بحال حل شده بود. بنابراین تأخیر امر انتخابات با مجلس شورای ملی نیست و مجلس شورای ملی هیچوقت در این قسمت مخالفتی نداشته است و فقط بنده عرض میکنم که این طرح

صحیح نیست که حکومت نظامی سر جایش باشد و يك قسمت هائی ملغی شود.

وزیر کشور (آقای تدین) - در دو موضوع اینجاست صحبت شد یکی راجع به الغای حکومت نظامی اساساً بطوریکه آقای طباطبائی اظهار کردند و یکی هم فرمایشات آقای سزاوار مبنی بر این که دولت باعث تأخیر انتخابات طهران شده است بنده اولاً جواب آقای سزاوار را عرض میکنم و بعد هم اشاره میکنم به مطالبی که آقای طباطبائی فرمودند دولت بهیچوجه من الوجوه باعث تأخیر انتخابات طهران نشده است و اساساً فکر این کار را هم نکرده است بلکه در صدد بود که با سرعت امر انتخابات را انجام دهد (بمبنی اسفندیاری - صحیح است) تقریباً در دو ماه قبل پس از تشکیل انجمن مرکزی انتخابات طهران از طرف انجمن اظهار شده بود که انتخابات طهران اگر بخواهد بطور آزادانه انجام بگیرد با بودن حکومت نظامی متباین است و باید برای این کار فکری کرد در هیئت دولت این مسئله مطرح شد و پس از تبادل آراء نتیجه این شد که دولت نمیتواند بطور کلی حکومت نظامی را ملغی کند ولی موافقت میکند باین که اجتماعات و تبلیغات که برای انتخابات طهران باشد آنها آزاد و بهیچوجه من الوجوه مشمول مقرر است حکومت نظامی نشود و از طرف وزارت کشور رسماً هم بانجمن نوشته شد ولی انجمن متقاعد نشد و گفت این کافی نیست. در يك جلسه شخصاً رفتم بانجمن و در این موضوع مذاکره کردم اظهار کردم که راه دیگری هم ممکن است برای حل این مشکل پیدا شود و آن این است که از طرف دولت شخصاً بنده این تصمیم دولت را بعرض مجلس میرسانم باین معنی که دولت تصمیم گرفته است حکومت نظامی را نسبت با انتخابات ملغی کند و این تصمیم را بعرض مجلس میرسانم و مجلس هم در صورتی که تصویب فرمود این نظر را حکم قانون را دارد و کافی خواهد بود برای اجرای عملیات انتخابات طهران باز انجمن قبول نکرده گفت این کافی نیست بالاخره بعد از تبادل آراء اینطور معتقد شدند که برای استحکام مطلب و اینکه يك سابقه بشود برای آینده

بهتر این است همان فرمولی را که دولت پیشنهاد کرده است و انجمن هم با آن موافقت میکنند بصورت يك قانونی به مجلس تقدیم بشود و تصویب شود. این است که در نتیجه مذاکرات این دو ماهه از طرف وزارت کشور این لایحه تنظیم شد و تقدیم مجلس شد پس بنابراین از طرف دولت بطوریکه آقای سزاوار اشاره کردند بهیچوجه من الوجوه اقدامی برای تأخیر انتخابات طهران نشده است و نخواهد شد. اما راجع باینکه حکومت نظامی بطور کلی ملغی شود دلایل زیادی هست که امروز این کار مصلحت نیست که یکی دوتا را بطور خلاصه بنده عرض میکنم و آن این است که آقایان توجه فرمودند که در چندی قبل يك معجزه جعل شد و اگر حکومت نظامی در آن تاریخ نمیبود و با آن سرعت جلوی اشخاص ماجراجو یا جاهل را نمیگرفت معلوم بود که نتیجه چه میشد پس وجود حکومت نظامی برای اینگونه مواقع و موارد است بدلیل اینکه شهربانی از حیث نفرت ضعیف است و اگر قوی بود البته احتیاجی به اساس حکومت نظامی نبود برای اینکه يك راههای قانونی هست که اگر شهربانی از عهده انتظام يك ناحیه بر نیاید او باید متوسل به ژاندارمری بشود و ژاندارمری هم اگر با کمک شهربانی از عهده بر نیایند آنوقت باید از نظام استمداد کنند حالاً ملاحظه بفرمائید اگر بنا باشد این معجزه ها تکرار بشود حکومت نظامی هم نباشد اگر از شهربانی تلفن بشود یا نوشته شود به ژاندارمری و از آنجا نوشته شود بوزارت جنگ و از آنجا به ستاد و از آنجا بکجا ممکن است این معجزه ها توسعه پیدا کند و این البته خیلی خطرناک خواهد بود برای این مملکت و مخصوصاً برای طهران اگر ما بخواهیم امروزه حکومت نظامی را ملغی کنیم. اما آن قسمتی که مربوط است به انتخابات و آن این است که مثلاً حق دارند مجامع تشکیل بدهند مثل اینکه الآن هم هست قبل از این قانون هم عمل میشود و مجامع انتخاباتی تشکیل میشود نطقها میکنند تبلیغات میکنند و تا بحال هم هیچگونه مانعی نشده است و راجع به انتخابات بازم مانعی نخواهد

شد نهایت این است که اگر چنانچه بخواهند این اجتماعات سوء استفاده بکنند یا مسلح باشند چاقو دار باشند اسلحه سرد یا گرم داشته باشند آنها را خواهند گرفت ولی اگر راجع صرفاً برای انتخابات باشد و تبلیغ انتخابات باشد به هیچوجه من الوجوه حکومت نظامی معترض نخواهد بود این خلاصه دلایلی است که دولت را وادار کرده است بالغاء آن قسمت از حکومت نظامی که برای انتخابات است و اینجا لازم است عرض کنم که يك عبارتی را هم بنده ضمیمه کرده ام و الان بعرض آقایان میرسد توضیحی هم راجع بآن بعرض آقایان میرسد و آن این است که بطوری که در مقدمه ماده واحده ذکر شده است الغاء حکومت نظامی نسبت به امر انتخابات مربوط است به دوره چهاردهم و در دو نقطه دیگر از نقاط فعلاً حکومت نظامی برقرار است یکی آبادان و یکی بهبهان است و آنجا هم مصلحت اقتضا نمیکند که ما آنها را از بین ببریم و در اینجا اضافه شده است هر محل دیگری که در آنجا حکومت نظامی برقرار باشد فعلاً دوجا بیشتر نیست آنهم مشمول این قانون باشد.

جمعی از نمایندگان - کافی است.

رئیس - ماده واحده قرائت میشود و رأی میگیریم.

ماده یگانه - از تاریخ نشر آگهی انجمن نظارت مرکزی انتخابات طهران برای دوره چهاردهم قانون گذاری تا خاتمه انتخابات مقررات حکومت نظامی نسبت به امر انتخابات موقوف الاجرا است و همچنین است هر محل دیگری که حکومت نظامی در آن برقرار باشد.

جمعی از نمایندگان - عده کافی نیست.

انوار - وقتی برخلاف نظامنامه رفتار میکنید اینطور میشود سه نفر موافق صحبت کردند بيك نفر مخالف اجازه ندادند لایحه که مطرح میشود باید اول اجازه به مخالف داد.

طوسی - با مقام ریاست عده ۶۹ نفر میشود این جا اشکالی برای اخذ رأی نیست.

همین اسفندیاری - بنده عرضی دارم.

رئیس - بفرمائید.

یومین اسفندیاری - بنده اجازه خواستم عرضی کنم که در جلسه گذشته که این موضوع پیش آمد بعضی ها در مجلس نبودند یا در مسافرت بودند و بنده در تلگراف خانه مجلس حضوری بارشت صحبت می کردم بعضی از آقایان از جلسه خارج شدند و نوشته شد و گفته شد که يك اشخاصی مخالف هستند و نمیخواهند این لایحه در مجلس مذاکره شود و با تمديد موافق هستند و بنده جزء آن اشخاص نبودم و در تلگرافخانه بودم و مخالف نبودم و مذاکرانی که این جا شد و آقایان اظهار کرده اند که با تمديد مخالف نیستند این را ثابت کردند که برخلاف عقیده است و گفتند با تمديد کسی موافق نیست و با انتخابات طهران کسی مخالفتی ندارد و این موضوع گمان می کنم که خودشان ثابت کردند که برخلاف حقیقت است و اظهاراتی که می کنند نظرشان این است که دیگران را نمیخواهند متهم کرده باشند.

دشتی - عده کافی است و با آقای رئیس ۶۹ نفر میشود. **رئیس** - بنده اعلام رأی می کنم چون خودم هم با این لایحه موافقم و رأی میدهم ولیکن اسامی این آقایان را که در این جلسه و جلسه قبل خارج شدند یاد داشت می کنم که اینها مخالف با قانون انتخابات هستند. موافقین با ماده واحده دولت برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

معدل - بنده عرضم این است یک نفر از آقایان که احتمال میدهند الآن ۶۹ نفر حاضر نیستند با يك نفر از منشی ها بشمارند الان آقای صفوی يك حرفی میفرمایند.

هاشمی - با آقای رئیس هفتاد نفر هستند.

دشتی - این موضوع با هیئت رئیسه است.

وزیر دارائی - اجازه میفرمائید لایحه استخدام ۶۰ نفر امریکائی را جزء دستور بگذارید.

ملك مدنی - بنده هم میخواستم عرض کنم که بنده هم جزء اشخاصی بودم که باین لایحه رأی دادم. انتخابات باید در تمام کشور شروع شود اینجا حرفی نیست ولی بنده باین فرمایش آقای رئیس اعتراض دارم حق مقام ریاست نیست که اشخاصی که میخواهند مخالفت کنند جلو گیری کنند و

این حق مشروع را از اشخاص سلب کنند شاید يك وقت يك جریانی در مجلس باشد که يك اشخاصی که با آن موافق نباشند آقا نباید حقوقی که تعیین شده است برای آنها از شان سلب کنند نخواسته اند يك اشخاصی حضور پیدا کنند در مجلس بسیار خوب این حق را دارند یا ندارند؟ (جمعی ا نمایندگان - دارند) بسیار خوب بنده چون رأی دادم اعتراض نمیکنم ولی آقا حق ندارند يك چنین فرمایشی بفرمایند اگر بنا باشد در هر چیزی حقوق اقلیت گرفته شود این مطلب ناصحیح است و بنده بالصراحه این را عرض می کنم. **دشتی** - خیلی متأسفم که اینجا اختلاف نظر برای آقای

ملك مدنی - خود آقای رئیس باید صحبت کنند شما صحبت نکنید.

رئیس - بگذارید آقای دشتی حرفشان را بزنند بنده جواب شمارا خودم میدهم.

دشتی - همانطور که آقای ملك فرمودند کاملاً صحیح است همیشه مجلس این حق را دارد و این کاملاً صحیح است ولی این مقید به يك شرط است که گمان می کنم فراموش کرده باشند این مال وقتی است که اکثریت بخواهد حق اقلیت را پایمال کند اقلیت هم مجلس را از اکثریت می اندازد آن قسمت اول حرف آقای ملك کاملاً صحیح است که اقلیت در اظهار عقیده در مجلس آزاد باشد و البته حق خارج شدن را دارند ولی این البته در موقعی است که اکثریت بخواهد تجاوز کند یا اکثریت مجلس که يك عده زیاد هستند نگذارند اقلیت حرف بزنند والا در مجلس ما که حرف زدن را از آنها سلب نکرده اند آنها اول صحبت کردند و بعد رفتند بیرون این برای مجلس بد است و انعکاش افکار عمومی بد است و بعضی حرفها هست که یک قدری خوب نیست و بنظر بنده اگر اینها مخالف هستند با قانون بهتر این بود که مینمانندند و رأی نمیدادند ولی خارج شدن مجلس بعد از آنکه اعلام رأی شد و مجلس را از اکثریت انداختن جلو تماشاچی و روزنامه نویس این یک قدری شایسته نیست.

ملك مدنی - بنده عرض کردم آقای رئیس حق ندارند این حق را از اقلیت سلب کنند.

دشتی - صحیح است ولی این حرکت آنها مجلس را کوچک میکند از این حیث بد است و الا چه فرق میکند.

رئیس - آقای دکتر ملکزاده فرمایشی دارید؟ بفرمائید **دکتر ملکزاده** - عرض شود که يك سوء تفاهمی می

شود و يك نظریاتی نسبت به مجلس شورای ملی در خارج اظهار میشود و چون این عمل امروز هم ممکن بود مؤید آن سوء تفاهم بشود از این جهت بنده مجبور شدم نظریات خودم را عرض کنم هیئت دولت میداند و آقایان نمایندگان هم میدانند که از چندی قبل که صحبت انتخابات و تمديد بود بنده از طرفدار های جدی انتخابات بودم دلایل زیادی هم برای آن مقصود و منظور داشته ام جناب آقای نخست وزیر حاضرند که در چندین جلسه مذاکره شد و بسیاری از دوستان بنده به بنده نوشتند و کاغذهایشان پیش بنده موجود است نوشته اند که با وضعیت این کشور و موقع جنگ ملت اینکه تو طرفدار جدی انتخابات شده ای چیست و تا امروز هم این عقیده را داشته ام و عقیده ام این بوده است که انتخابات طهران هر چه زود تر شروع شود و زود تر از این حتی میبایستی انجام شده باشد و بالاخره انتخابات در يك مجرای طبیعی که قانون معین کرده است و حقوق حقه ملی است بموقع اجرا گذارده شود ولی با حسن نیت بنده بطور صریح عرض می کنم این حسن نیت هم کاملاً از طرف مجلس شورای ملی هست و همین حسن نیت بود که خود مجلس مانع این شد که مجلس تمديد شود و بالاخره خود مجلس موافق این بود که انتخابات مطابق قانون انجام شود ولی نکته را که بنده میخواستم عرض می کنم این است که حقوق اقلیت و اکثریت مخصوصاً اقلیت در مجلس شورای ملی باید کاملاً محفوظ باشد و کیل باید در تمام حقوق و حدود و نظریاتش مختار باشد و کیل باید مصون از هر گونه اعتراض باشد بنده با افسوس تر کسیون موافق نیستم و اینجا يك عده نظرشان این است که حکومت نظامی باید ملغی شود یکی

دیگر شاید مخالف باشد و عقیده اش این باشد که با وضع فعلی حکومت نظامی لازم است این نظریات را نباید مورد تنقید قرار داد نظریات و کسالی اقلیت مجلس محترم است و بنده هم راضی نبودم که آقای رئیس اظهار بفرمایند که اسامی این اشخاص را در مملکت منتشر می کنیم که اینها از اشخاصی بودند که مخالف با انتخابات بودند بکعبه اظهار کردند که عقیده شان این است که حکومت نظامی ملغی شود این هم نظری است. آقای وزیر کشور عقیده اش بر این است که با این وضعی که مملکت دارد و داخل در جنگ است با این اوضاع هرج و مرج بودن حکومت نظامی ضرورت دارد و محور امنیت امروزه این شهر حکومت نظامی است و حکومت نظامی در این حدودی که هست بهیچوجه مخالف با آزادی انتخابات نیست و انتخابات در کمال سهولت و آزادی میتواند جریان داشته باشد و مقدم تر از تمام این مسائل قضیه امنیت است و مقدم بر تمام این قضایا است و دولت مسؤول باید قبل از هر چیزی این قضیه را مورد توجه و سعی و عمل قرار دهد و بعقیده بنده این فورمولی که اتخاذ شده است از طرف دولت بسیار عاقلانه و بر صلاح کشور بوده است.

رئیس - عرض کنم جمله آقای ملك مدنی با هیئت لطف و مهری که دارند بی مورد بود برای اینکه اگر آقای ملك مدنی فراموش کرده باشند سایر آقایان انشاء الله فراموش نکرده اند که راجع به نیامدن آقایان و حاضر نشدنشان و دیر آمدن نمایندگان در جلسه خصوصی صحبت کردیم و رأی دادیم و بدر و دیوارها هم چسباندند که آقایان بعد از این وظیفه خودشان را بدانند و همه هم در این مسئله موافق بودند و حالا اگر چنانچه برخلاف این رفتار کردند تقصیر از بنده نیست تقصیر آن کسانی است که برخلاف رأی مجلس اقدام کرده اند بنده هم جلو گیری از رأی مخالف آقایان نمیکنم اگر آقایان مخالفت کنند بنده مخالفت نمیکنم ولی از این که يك وسائلی فراهم کنند که مجلس از اکثریت بیفتد و مجلس رأی خودش را نتواند ادا کند این بنظر بنده صحیح نیست و دلیل این نیست که این مطلب برای مصلحت يك شهر و يك ملت است و لازم و واجب

است حالا اگر آقایان چنانچه تصور کنند که اشتباهی شده است بنده در اشتباه خودم حرفی ندارم ولی تصور نمیکنم که برخلاف اصل عمل کرده باشم. وزیر دارائی.

وزیر دارائی - (آقای بیات) - بنده استدعا می‌کنم که لایحه استخدام شصت نفر را که آقایان موافقت کرده‌اند مطرح کنیم و جزو دستور گذارده شود

۶- تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر دادگستری

وزیر دادگستری - لایحه مختصری است مربوط به

استخدام قضاة که تقدیم میکنم باقید يك فوریت است

۷- تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر جنگ

وزیر جنگ - بنده لایحه دارم که تقدیم مجلس می‌شود مربوط به دادگاههای زمان جنگ که با مقررات زمان صلح تباین زیادی دارد و دومی مربوط است بنظم وظیفه بطوری که خاطر محترم نمایندگان مستحضر است در ۱۳۱۷ و ۱۳۱۸ نظام وظیفه مقرراتی داشت که کاملاً احتیاجات کشور را تأمین میکرد ولی در ۱۳۲۱ تجدید نظر شد و این تجدید نظر اوضاع و احوال ارتش را تا حدی مختل کرده است بطوریکه با وضعیت کنونی و با قوانینی که در کشور بوجود آمده است تأمین نمیکند مضافاً باین که اوضاع و احوال شهربانی‌ها از نقطه نظر امنیت شهرها نهایت در زحمت است زیرا اولاً افراد داوطلب بدست نمیآورند و غالباً احتیاج به کمکهای ارتشی پیدا میکنند در همه جا و از این جهت هم ارتش در زحمت است و از وظایف خودش دور میماند از این جهت در نظر گرفته شده است که يك قسمت از وظایف شهربانی هم بوسیله افراد وظیفه تأمین شود بنابراین دو لایحه را تقدیم می‌کنم که بکمسیون مربوطه مراجعه شود

۸- طرح و تصویب لایحه استخدام مستخدمین وزارت دارائی

رئیس - گزارش از کمسیون بودجه قرائت می‌شود. گزارش از کمسیون بودجه بمجلس شورای ملی کمسیون بودجه لایحه شماره ۱۵۴۳۴ دولت راجع به

استخدام عده از اتباع آمریکارا برای کارمندی ادارات دارائی و سایر اداراتی که تحت نظر آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی میباشد مطرح نموده و با توضیحاتی که آقای وزیر دارائی و آقای دکتر میلسپو بیان نمودند مواد پیشنهادی با جزئی اصلاحی تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید

رئیس - گزارش از کمسیون خارج قرائت میشود:

گزارش از کمسیون خارج بمجلس شورای ملی

کمسیون امور خارجه لایحه شماره ۱۵۴۳۴ دولت راجع با استخدام عده‌ای از اتباع دولت آمریکارا تا میزان شصت نفر که شامل عده استخدام شده فعلی نیز میباشد برای وزارت دارائی با حضور آقایان وزیر دارائی و وزیر کشور مطرح نموده و بالاخره از نقطه نظر ملیت مورد موافقت کمسیون واقع شده اینک گزارش آن بعرض میرسد

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - خاطر محترم آقایان مسبق هست که استخدام يك عده از میسیون آمریکائی قانونش از مجلس گذشته است موقعی که لایحه استخدام این شصت نفر از طرف وزارت دارائی تقدیم مجلس شد خود آقای دکتر میلسپو در کمسیون حاضر بودند و ما سؤالاتی از ایشان کردیم که حالا لازم است بنده آن توضیحات را بعرض مجلس برسانم که خاطر آقایان مطلع باشد بطوری که آقای وزیر دارائی اظهار میکنند دستگاہ دولت احتیاج دارد که این شصت نفر آمریکائی استخدام شود و برای استانها و شهرستانها در هر جا يك مأمور آمریکا بفرستند حتی برای قسمت حسابداری هاهم که يك وضعیت نامنظمی دارد که اگر بخواهند موفقیت پیدا کنند این شصت نفر را ما باید در اختیار آقای دکتر بگذاریم البته وقتی که مجلس شورای ملی بطوری که در لایحه قبلی مستشاران امریکائی آقای معدل اینجاصحبت کردند نظر مجلس این است که دستگاہهای ما همه برای کار مفید باشد این است که باید وسائلی را که دولت احتیاج دارد در دسترس او گذارد یکی از وسائلی که دکتر میلسپو احتیاج دارد برای موفقیت کارش استخدام

شصت نفر است که کمسیون بودجه و کمسیون امور خارجه هر دو موافقت کرده‌اند و گزارش آن تقدیم مجلس شده است و امیدواریم که با استخدام این شصت نفر همکار برای دکتر میلسپو آن نواقصی که در کار اوست رفع شود شاید بعضی از آقایان عقیده دارند که بحال موفقیتهای کافی راجع با امور مالی و اقتصادی نشده است خود ایشان هم بطوریکه در کمسیون مذاکره شد و حتی در مراسله هم که بکمسیون نوشته بودند تذکر داده‌اند که من دستگاہم آماده برای کار نیست و استدعا دارم که این شصت نفر همکار را مجلس اجازه بدهد و تصویب بکند که من بزودی بیاورم و مشغول کار بشوم البته پس از آمدن این شصت نفر امیدوارم آن نظریاتی که آقایان دارند بموقع اجرا گذارده شود و ما موفقیتهای حاصل کنیم البته این مطلب هم باید گفته شود که مجلس شورای ملی همیشه حسن تفاهم داشته و همیشه يك قیافه بازی نشان داده است نسبت به میسیون آمریکائی و دلیلش هم همین است که لوایحی که از طرف دکتر میلسپو داده شده است غالب آنها از تصویب مجلس گذشته است کار بودجه هم خاتمه پیدا کرده است و خبر آن را کمسیون بودجه تهیه کرده است و در جریان طبع است و برای اطلاع عامه عرض میکنم که برای لایحه مالیات بر درآمد هم کمسیون کار خودش را کرده خبرش بمجلس خواهد آمد و بنده خودم از اشخاصی هستم که خیال میکنم که ما در اواخر دوره می بایستی لوایحی که موجود داریم از تصویب مجلس بگذرانیم زیرا همانطور که یکی از آقایان اظهار کردند دوره سیزدهم بعد از اینکه خاتمه پیدا کند اگر مردم قضاوت بکنند تصدیق خواهند کرد که این دوره وظایف خودش را بخوبی انجام داده و بنده امیدوارم که همکاران محترم بنده هم کمک بفرمایند که این چند لایحه هم که تأثیر در امور مالی ما دارد زودتر از تصویب مجلس بگذرد و امیدوارم پس از گذشتن این لوایح رفاه و آسایش عامه هم فراهم شود و دولت هم پس از گذشتن این لوایح آن نظریات اصلاحی که دارد موفقیتهای حاصل کند زیرا وضعیت کشور ایجاب میکند که بعقیده بنده قوای سه گانه کشور با هم همکاری کنند و يك وحدتی پیدا شود زیرا

وضعیت امروزه دنیا ایجاب میکند که ماسعی کنیم حتی المقدور از اختلافات جلو گیری کنیم و همین موضوع اختلافی که الآن اینجبا آقای رئیس صحبت شد خود ایشان این مطلب را می‌دانند که بنده یکی از کسانی هستم که معتقد به شخص آقای رئیس هستم برای اینکه یکی از رجال کشور ما هستند و بنده هم که مرتوس ایشان هستم باید بایشان احترام کنم ولی در این قبیل موارد یعنی در مسائل اصولی نمیتوانم ساکت باشم بنده البته راجع به انتظاماتی که باید در مجلس مراعات شود مخالف نیستم ولی این مسئله غیر از مسائل انتظاماتی است و این از حقوق مسلمه يك نفر و كيل است و در تمام دنیا هم معمول است که يك اشخاصی از مجلس خارج میشوند برای اینکه حق خودشان را حفظ کنند بنده اگر عرض کردم برای طرفداری از اصول پارلمانی بود و چون خود آقای رئیس هم طرفدار اصول هستند این است که میبایستی در تمام موارد بیطرف باشند و قانون و نظامنامه را حفظ کنند چه در باره من و چه درباره فرزند خودشان و البته این عریض بنده هم برای یاد آوری بوده است.

رئیس - بنده در همه چیز بیطرف هستم ولی در امر انتخابات بیطرف نیستم. آقای معدل.

معدل - بنده موافق هستم.

رئیس - آقای بزمین.

بزمین اسفندیاری - طرح لایحه شصت نفر امریکائی امروز مجلس باز هم میرساند که مجلس جز اینکه مایل است با میسیون امریکائی کاملاً تشریک مساعی کند و از استخدام آنها استفاده کند نظر دیگری ندارد شخص آقای دکتر میلسپو که در رأس این میسیون امریکائی قرار گرفته است مورد علاقه همه است اگر نبود مجلس شورای ملی ایشان را دعوت نمیکردند که با سیواقی که دارند به ایران بیایند و يك وظایفی را انجام دهند بنده در عین حال مجبورم که این تذکر را باز هم در حضور آقای نخست وزیر و وزیر دارائی عرضی کنم چنانچه در کاخ ابیض هم با حضور آقایان بخود دکتر میلسپو اظهار کردم (چند نفر از آقایان نمایندگان هم بودند) که گزارش ماهیانه دکتر میلسپو يك اهمیت خاصی دارد چه در ایران

و چه در سایر نقاطی که این گزارش را منتشر میکنند این گزارش باید بقدری بی آلاش باشد که هیچ ایرادی ازش گرفته نشود متأسفانه گزارش ماه قبل خوب نبود زیرا در قسمت مجلس و نمایندگان مجلس چیزهایی نوشته بود که برخلاف حقیقت بود زیرا که بنده یکی از نمایندگان مجلس هستم هیچ توقعی از آقای دکتر میلسپو و آقایان امریکائیا نکرده ام که آنها رد کنند و در نتیجه یک بغضی برای بنده ایجاد شود و با تحقیق و تفحصی هم که بنده کرده ام هیچیک از آقایان تقاضائی نکرده اند و آقای دکتر میلسپو هم گفته که اگر یک نماینده یک تقاضائی کرده است اسم او را ببرد که مجلس هم او را بشناسند ولی بنده گمان نمیکنم در این قضیه که بنده تفحص کردم همچو نماینده را بنده ندیدم که تقاضائی کرده باشد و اگر هم مطالبی گفته شده و میشود البته بصلاح شخصی ایشان بوده است ایشان بمن گفتند که دو نفری با هم صحبت میکنیم که تا بحال هنوز باهم صحبت نکرده ایم و بنده الآن نمی خواهم این موضوع را در نظر بگیرم که برای یک اشتباهی که ایشان کرده اند ما از میسیون امریکائی نباید استفاده کنیم زیرا میدانم که این ها با نیت خالصی مایل هستند که با ملت ایران و دولت همکاری کنند و البته اگر تذکراتی هم داده میشود از نظر این است که این قوانینی که باید بموقع اجرا بگذارند یکطوری باشد که برای مملکت ایران مفید باشد نسبت بهمین لایحه قانون مالیات بر درآمد که آقای رئیس کمیسیون بودجه آقای ملک مدنی اظهار کردید تمام شده است این را باید از آقای نخست وزیر و آقای وزیر دارائی تمنا کنیم که تذکر بدهند به آقای دکتر میلسپو که اگر بنا بشود که ایشان دعوت بشوند به اینجا و هر چه ایشان در نظر بگیرند عیناً تصویب شود پس دیگر احتیاج بمجلس و دولت نبود یا اینکه ماهم اگر هر کاری که میخواستیم و بنظرمان میرسید بکنیم دیگر احتیاج بمیسیون امریکائی نبود پس ما هر دو لازم و ملزوم یکدیگر هستیم ایشان یک پروژه میدهند و وزیر دارائی آن را میآورد بمجلس و باید در اطراف آن مذاکره شود مطالعه بشود و یک نتیجه خوب و مطلوبی از آن بدست بیاید

که برای مملکت مفید باشد و خود آقای دکتر میلسپو هم این را تصدیق دارند که این کسالت ایشان باعث شد که یکقدری کارهاشان به تعویق افتاد و در نتیجه لایحه هم یکقدری عقب بیفتد و بنده امیدوارم که این شصت نفر را هم که بمجلس شورای ملی تصویب میکنند مملکت ایران از این عده و از آقای دکتر میلسپو و سایر میسیون امریکائی بتوانند استفاده کنند و اسباب افتخار خود آقای دکتر میلسپو برای این خدمتی که عهده دار است فراهم شود.

رئیس - این آقایانی که گله دارند و اظهار کردند شاید تصور کرده اند که از آقای دکتر میلسپو درخواستی شده است خود دکتر میلسپو به بنده پیغام داده صریحاً که این مطلب بکلی سوء تفاهم است و من هیچ همچو نظری نداشته ام و از آقایان نمایندگان هم هیچ توقع و درخواستی از بنده نشده است. بنده تصور میکنم که در ترجمه ها و قضاوت هائی که اطرافیان کرده اند این سوء تفاهم حاصل شده است و از طرف دیگر به بنده اظهار کردند که من حاضرم که با کمال حسن نیت با هم مذاکره کنیم و همکاری کنیم و همیشه نظر مجلس را محترم میدانم و حالا هم حاضرم که یک جلسه بشود که اگر سوء تفاهم هائی هست رفع بشود و آقایان نمایندگان صحبت شود و هر سوء تفاهمی است رفع شود و خیلی اظهار موافقت و صمیمیت در احترام نسبت بمجلس میکردند و در این قضیه هم صراحتاً گفتند که من نظرم این نبوده است.

وزیر دارائی - بنده در این مذاکرات که در این چند روزه بود با آقای دکتر میلسپو که صحبت کردیم ایشان کاملاً بمجلس شورای ملی با نظر احترام نگاه میکنند و البته یک مستخدمی است که باید بانظر احترام نگاه کند و وظیفه ایشان هم همین است و همیشه هم عمل کرده است و هیچوقت هم نظری به اینکه تحمیلی در نظر و رأی مجلس بکنند ندارد ولی ایشان نظرشان این است که مجلس شورای ملی که ایشان را برای استخدام آورده است و برای خدمت آورده اند البته موافقت بفرمایند و همراهی با ایشان بفرمایند که کار هائی را که از ایشان انتظار دارند بهتر بتوانند انجام

دهند (معدل - ایشان رابطه مستقیمی با مجلس ندارند و رابطه ایشان با مجلس بوسیله وزیر دارائی است)

وزیر دارائی - البته همینطور هم هست و مقصود بنده هم این بود که ایشان از مجلس انتظار موافقت دارند و امیدوارم اگر سوء تفاهمی هم شده است مرتفع شده و جای نگرانی و سوء تفاهم نباشد

رئیس - آقای طوسی

طوسی - این موضوعی را که مقام ریاست بیان فرمودند و آقای وزیر دارائی هم اظهار فرمودند البته بموقع خود صحیح است و البته تصدیق میفرمایند که یک چیز هائی که در راپرت ماهیانه نوشته میشود و در تمام کشور منتشر میشود البته یک چیز هائی است که به نمایندگان پاک بر میخورد زیرا که تمام نمایندگان پاک هستند بنده مکرر استدعا کردم که اولاً بگویند آن نماینده که تقاضای سیاسی از ایشان کرده کی بوده و اگر همچو چیزی نیست و خود ایشان سواد فارسی ندارند و یا نمیتوانند بخوانند و ترجمه کنند رسیدگی کنند و اصلاح کنند و بیخود این همه توهین نکنند

رئیس - رأی گرفته میشود بورود در شور مواد موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد

ماده اول - بوزارت دارائی اجازه داده میشود که بنا بر پیشنهاد رئیس کل دارائی عده ای از اتباع آمریکا را تا میزان ۶۰ نفر که شامل عده استخدام شده فعلی نیز میباشد برای شعبات مختلفه اداری که تحت نظر وزارت دارائی و رئیس کل دارائی میباشد استخدام نماید

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - بنده موافقم

رئیس - آقای دکتر ملک زاده

دکتر ملک زاده - من میخواستم از آقای وزیر دارائی سؤال کنم که چند نفر از این شصت نفر استخدام شده اند و آیا آن عده که استخدام شده اند آنها هم جزو اینها هستند یا استثناً هستند خواستم به بینم چند نفر استخدام شده اند

مخبر کمیسیون صفوی - از شصت نفری که نوشته شده

بیست و نه نفر استخدام شده اند که آمده اند و مشغول کار هم شده اند و برای بقیه هم در این لایحه تقاضا شده است

رئیس - آقای ایقوانی

ایقوانی - بعقیده بنده جهت عمده این سوء تفاهمات بین دکتر میلسپو و مجلس این است که بزبان همدیگر آشنا نیستند ایران یک مملکتی است که زبان فرانسه را خوب میدانند و تحصیل کرده اند و تقریباً تمام تحصیل کرده ها میدانند و کسانی هم که انگلیسی تحصیل کرده باشند که به نکات علمی و فنی مسائل مالی و اقتصادی آشنا باشند خیلی کم هستند این است که بنده من باب تذکر خواستم به آقای وزیر دارائی عرض کنم که حتی المقدور این عده را که میخواستند استخدام کنند سعی کنند که بزبان فرانسه کاملاً آشنا باشند

رئیس - موافقین باماده اول برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده دوم

ماده دوم - حقوق اشخاص نامبرده در ماده یک این لایحه سالیانه از ۳۵۰۰ تا ۱۲۵۰۰ دلار خواهد بود که از مالیات بر درآمد ایران معاف و در ممالک متحده آمریکای شمالی قابل پرداخت است پس از یک سال خدمت در ایران حقوق منتها ۵ نفر از اشخاص نامبرده را میتوان تا میزان ۱۵۰۰۰ دلار ترقی داد

رئیس - رأی میگیریم بماده دوم موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده سوم

ماده سوم - مدت خدمت هر یک از اشخاص مورد بحث چهار سال و تاریخ شروع آن روز حرکت از آمریکا محسوب میگردد و پس از انقضای ۸ ماه از مدت خدمت دولت ایران حق خواهد داشت در هر موقعی بخدمت هر یک از اشخاص نامبرده خاتمه دهد و این حق برای شخص مربوط نیز محفوظ است منتها هر یک از طرفین باید چهار ماه قبل از تاریخ خاتمه خدمت طرف مقابل را از قصد خود مبنی بر لغو قرارداد آگاه نماید

رئیس - رأی میگیریم بماده سوم موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده چهارم

و چه در سایر نقاطی که این گزارش را منتشر میکنند این گزارش باید بقدری بی آرایش باشد که هیچ ایرادی ازش گرفته نشود متأسفانه گزارش ماه قبل خوب نبود زیرا در قسمت مجلس و نمایندگان مجلس چیزهایی نوشته بود که برخلاف حقیقت بود زیرا که بنده یکی از نمایندگان مجلس هستم هیچ توقعی از آقای دکتر میلسپو و آقایان امریکائیها نکرده ام که آنها رد کنند و در نتیجه یک بعضی برای بنده ایجاد شود و با تحقیق و تفحصی هم که بنده کرده ام هیچیک از آقایان تقاضائی نکرده اند و با آقای دکتر میلسپو هم گفتم که اگر یک نماینده یک تقاضائی کرده است اسم او را ببرد که مجلس هم او را بشناسند ولی بنده گمان نمیکنم در این قضیه که بنده تفحص کردم همچو نماینده را بنده ندیدم که تقاضائی کرده باشد و اگر هم مطالبی گفته شده و میشود البته بصلاح شخصی ایشان بوده است ایشان بمن گفتند که دو نفری با هم صحبت میکنیم که تا بحال هنوز باهم صحبت نکرده ایم و بنده الآن نمی خواهم این موضوع را در نظر بگیرم که برای یک اشتباهی که ایشان کرده اند ما از میسیون امریکائی نباید استفاده کنیم زیرا میدانم که این ها با نیت خالصی مایل هستند که با ملت ایران و دولت همکاری کنند و البته اگر تذکراتی هم داده میشود از نظر این است که این قوانینی که باید بموقع اجرا بگذارند یکطوری باشد که برای مملکت ایران مفید باشد نسبت بهمین لایحه قانون مالیات بردرآمد که آقای رئیس کمیسیون بودجه آقای ملک مدنی اظهار کردند تمام شده است این را باید از آقای نخست وزیر و آقای وزیر دارائی تمنا کنیم که تذکر بدهند به آقای دکتر میلسپو که اگر بنا بشود که ایشان دعوت بشوند به اینجا و هر چه ایشان در نظر بگیرند عیناً تصویب شود پس دیگر احتیاج بمجلس و دولت نبود یا اینکه ما هم اگر هر کاری که میخواستیم و بنظرمان میرسید بکنیم دیگر احتیاج بمیسیون امریکائی نبود پس ما هر دو لازم و ملزوم یکدیگر هستیم ایشان یک پروژه میدهند و وزیر دارائی آن را میاورد بمجلس و باید در اطراف آن مذاکره شود مطالعه بشود و یک نتیجه خوب و مطلوبی از آن بدست بیاید

دهند (معدل - ایشان رابطه مستقیمی با مجلس ندارند و رابطه ایشان با مجلس بوسیله وزیر دارائی است)

وزیر دارائی - البته همینطوو هم هست و مقصود بنده هم این بود که ایشان از مجلس انتظار موافقت دارند و امیدوارم اگر سوء تفاهمی هم شده است مرتفع شده و جای نگرانی و سوء تفاهم نباشد

رئیس - آقای طوسی

طوسی - این موضوعی را که مقام ریاست بیان فرمودند و آقای وزیر دارائی هم اظهار فرمودند البته بموقع خود صحیح است و البته تصدیق میفرمایند که یک چیزهایی که در ابرت ماهیانه نوشته میشود و در تمام کشور منتشر میشود البته یک چیزهایی است که به نمایندگان پاك برمیخورد زیرا که تمام نمایندگان پاك هستند بنده مکرر استدعا کردم که اولاً بگویند آن نماینده که تقاضای سیاسی از ایشان کرده کی بوده و اگر همچو چیزی نیست و خود ایشان سواد فارسی ندارند و یا نمیتوانند بخوانند و ترجمه کنند رسیدگی کنند و اصلاح کنند و بیخود این همه توهین نکنند

رئیس - رأی گرفته میشود بورود در شور مواد موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد

ماده اول - بوزارت دارائی اجازه داده میشود که بنا بر پیشنهاد رئیس کل دارائی عده ای از اتباع آمریکا را تا میزان ۶۰ نفر که شامل عده استخدام شده فعلی نیز میباشد برای شعبات مختلفه اداری که تحت نظر وزارت دارائی و رئیس کل دارائی میباشد استخدام نماید

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - بنده موافقم

رئیس - آقای دکتر ملک زاده

دکتر ملک زاده - من میخواستم از آقای وزیر دارائی سؤال کنم که چند نفر از این شصت نفر استخدام شده اند و آیا آن عده که استخدام شده اند آنها هم جزو اینها هستند یا استثناً هستند خواستم به بینم چند نفر استخدام شده اند

سخنر کمیسیون صفوی - از شصت نفری که نوشته شده

بیست و نه نفر استخدام شده اند که آمده اند و مشغول کار هم شده اند و برای بقیه هم در این لایحه تقاضا شده است

رئیس - آقای ایقروانی

ایقروانی - بعقیده بنده جهت عمده این سوء تفاهمات بین دکتر میلسپو و مجلس این است که بزبان همدیگر آشنا نیستند ایران یک مملکتی است که زبان فرانسه را خوب میدانند و تحصیل کرده اند و تقریباً تمام تحصیل کرده ها میدانند و کسانی هم که انگلیسی تحصیل کرده باشند که به نکات علمی و فنی مسائل مالی و اقتصادی آشنا باشند خیلی کم هستند این است که بنده من باب تذکر خواستم به آقای وزیر دارائی عرض کنم که حتی المقدور این عده را که میخواهند استخدام کنند سعی کنند که بزبان فرانسه کاملاً آشنا باشند

رئیس - موافقین باماده اول برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده دوم

ماده دوم - حقوق اشخاص نامبرده در ماده یک این لایحه سالیانه از ۳۵۰۰ تا ۱۲۵۰۰ دلار خواهد بود که از مالیات بردرآمد ایران معاف و در ممالک متحده آمریکا شمالی قابل پرداخت است پس از یک سال خدمت در ایران حقوق منتها ۵ نفر از اشخاص نامبرده را میتوان تا میزان ۱۵۰۰۰ دلار ترقی داد

رئیس - رأی میگیریم بماده دوم موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده سوم

ماده سوم - مدت خدمت هر یک از اشخاص مورد بحث چهار سال و تاریخ شروع آن روز حرکت از آمریکا محسوب میگردد و پس از انقضای ۸ ماه از مدت خدمت دولت ایران حق خواهد داشت در هر موقعی بخدمت هر یک از اشخاص نامبرده خاتمه دهد و این حق برای شخص مربوط نیز محفوظ است منتها هر یک از طرفین باید چهار ماه قبل از تاریخ خاتمه خدمت طرف مقابل را از قصد خود مبنی بر لغو قرار داد آگاه نماید

رئیس - رأی میگیریم بماده سوم موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده چهارم

ماده چهارم - کرایه خانه و هزینه سوخت و روشنایی اشخاص نامبرده در ماده يك این لایحه توسط دولت ایران تأدیه خواهد شد - ولی هر يك از اشخاص مزبور میتوانند در عوض فوق العاده ای معادل ۲۰٪ حقوق خود دریافت دارند
رئیس - رأی گرفته میشود بماده چهارم آقایان موافقین بر خیزند (اغلب بر خاستند) تصویب شد ماده پنجم -

ماده پنجم - هزینه سفر اداری اشخاص مزبور و خانواده های بلا فصل آنها تا ایران و هزینه مراجعت آنها توسط دولت ایران تأدیه خواهد شد و بعلاوه دولت ایران هزینه سفر آنها را در داخله ایران خواهد پرداخت
رئیس - رأی گرفته میشود بماده پنجم آقایان موافقین بر خیزند

(اغلب بر خاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده ششم

ماده ششم - هر يك از اشخاص مزبور که قبل از انقضای مدت خدمت خود فوت نماید یا در اثر خدمت دولت ناتوان و از کار فروماند دولت ایران معادل دو سال حقوق بوراوت متوقی یا خود او در صورت زنده بودن و همچنین هزینه سفر مراجعت او و خانواده اش را خواهد پرداخت چنانچه فوت یا ناتوانی در عرض دو سال آخر خدمت اتفاق افتد شخص مزبور یا وراث او فقط بدریافت حقوق باقیمانده خدمت ذیحق خواهند بود

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ششم موافقین بر خیزند (اغلب بر خاستند) تصویب شد. ماده هفتم

ماده هفتم - چنانچه قرارداد استخدام هر يك از اشخاص مذکور در این لایحه بدلائلی غیر از آنچه در ماده ششم ذکر

شد لغو شود دولت ایران منصفانه نسبت بشخص مزبور رفتار خواهد نمود.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده هفتم آقایان موافقین بر خیزند.

اغلب بر خاستند

رئیس - تصویب شد. ماده هشتم

ماده هشتم - برای هر يك از رؤسای آمریکائی یکنفر معاون ایرانی تعیین خواهد شد و وزارت دارائی مجاز است برای هر يك از معاونین مزبور مقام و حقوق مناسبی تعیین نماید صاحب منصبان آمریکائی بایرانیهای تحصیل کرده و کار آزموده بزرگ ترین فرصت استخدام و ارتقاء خواهند داد.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده هشتم آقایان موافقین بر خیزند.

اکثر بر خاستند

رئیس - تصویب شد. ماده نهم

ماده نهم - سایر شرایط استخدامی مذکور مطابق مواد قانون مصوب عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود

رئیس - رأی گرفته میشود بماده نهم موافقین بر خیزند (اغلب بر خاستند) تصویب شد. شور در کلیات دوم است

جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست

رئیس - آقایانی که موافقت دارند ورقه سفید میدهند (أخذ و شماره آراء بعمل آمده ۵۹ ورقه سفید

تعداد شد)

رئیس - عدّه حاضر در موقع اعلام رأی ۶۹ با کثرت ۵۹ رأی تصویب شد.

۹ - شور و تصویب قرارداد مالی بین ایران و آمریکا
رئیس - شور دوم قرارداد مالی بین دولت ایران و آمریکا مطرح است گزارش کمیسیونها و ماده واحده پیشنهادی دولت.

ماده واحده مجلس شورای ملی پیمان بازرگانی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت کشور های متحده امریکا را که مشتمل بر پانزده ماده و دو جدول ضمیمه آن و مبادله مراسله مربوط به تریاک میباشد و در تاریخ ۱۸ فروردین ماه ۱۳۲۲ شمسی در واشنگتن با امضاء رسیده است تصویب مینماید.

کمیسیون های قوانین دارائی و امور خارجه و بازرگانی با حضور آقای وزیر بازرگانی و پیشه هنر لایحه شماره ۶۶۱ دولت راجع به قرارداد مالی و بازرگانی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت متحده امریکا را برای شور دوم مطرح نمود و چون در موقع شور اول اعتراض رسیده بود بنابر این کمیسیونهای نامبرده عین گزارش شور اول خود را که مبنی بر موافقت با ماده واحده پیشنهادی دولت با اصلاحات عبارتی در ترجمه اصل مواد بود تأیید نموده و اینک گزارش آن برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میشود.
رئیس - آقای دکتر ملک زاده.

دکتر ملک زاده - عرض میکنم بنده عقب موقعی می گشتم که این نظریه را در مجلس شورای ملی عرض کنم و آن این است که خوشبختانه ما در تمام شئون اعم از فرهنگی و اجتماعی و اخلاقی از ملت امریکا جز خوبی و مساعدت ندیده ایم اول قضیه فرهنگی است که مخصوصاً اینکه در مقام تصریح بر آمده ام خواستیم تشکر کنیم که ملت ایران نظریه قضیه فرهنگی که در حدود پنجاه سال شصت سال قبل ملت امریکا مدارس در نقاط مملکت تأسیس کرده اند که الآن بسیاری از مردان و جوانهای ما که دارای معلومات و فرهنگی

هستند در نتیجه تعلیمات پاک و اخلاقی آنها است که حقیقه اشخاصی که زیر دست امریکائیها تحصیل کرده اند نه فقط از نقطه نظر فرهنگی و معلومات اداری دارای يك مزایائی هستند. از نظر اخلاقی هم دارای يك مزایائی هستند و بعلاوه از طرف دولت و ملت امریکا کمک های مالی و همه گونه بذل مساعدت نسبت به ایران شد و در این موقع هم که دولت وارد يك مرحله جدیدی شده است و حقیقه تقدیرات خود را با تقدیرات ملت امریکا یکی کرده است انتظار همه قسم مساعدت را از دولت و ملت امریکا با يك نظر خیلی خیلی خوب و با حسن نظر کامل آنطور که باید و شاید داشته و دارد البته با اینکه آنها هم مثل همه جای دنیا که در جنگ هستند از حیث افراد در مضیقه هستند معذرت میکنم از این لایحه هم که مطرح است در امور اقتصادی و تجاری ایران و امریکا کمک بسزائی نسبت بایران بکنند و ملت ایران انتظارش جز این نیست که این حسن روابطها يك آتیه روشنی برای ملت ایران دارد.

رئیس - در مواد ۱/۳/۲/۳/۴/۵/۶/۷/۸/۹/۱۰/۱۱/۱۲/۱۳/۱۴/۱۵ اعتراض رسیده است و در جدول ۲ و در مراسلاتی که مبادله شده است اعتراضی نرسیده است رأی گرفته میشود بماده واحده پیشنهادی دولت موافقین بر خیزند (اغلب بر خاستند) تصویب شد. آقایان اطلاع دارند که مرخصی آقای منصف قرائت شده بود ولی رأی گرفته نشده بود حالا رأی میگیریم و آقایان موافقین بر خیزند (اغلب بر خاستند) تصویب شد

[۱۰ - موقع و دستور جلسه - بعد ختم جلسه]

رئیس - اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده روز سه شنبه سه ساعت و نیم به ظهر دستور هم لوایح موجوده

[مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد]

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

اسامی رأی دهندگان - آقایان: امامی - مرآت اسفندیاری - پناهی - طوسی - اردبیلی - رفیعی - معتصم سنگ - اصفهانیان مقدم - ملک زاده - نراقی - لاریجانی - معمل - لبقوانی - ملک مدنی - ذوالقدر - نمازی - دشتی - رحمت سمعی - دادور - مسعودی خراسانی - دبستانی - فروهر - غریزی - دکتر طاهری - بوداغبان - مؤید احمدی - دکتر ضیاء - یمن اسفندیاری - فرشی - ملایری پارسا - ساکینیان - نائینی - چایچی - فیاض - مهدوی - صفوی - مسعودی - دکتر لقمان - دکتر ادهم - مهدب - صفاری - موثر افخمی - خسرو شاهی - آزادی - طباطبائی - ریگی - سزاوار - منشور - رستم گیو - شیرازی - مجد ضیائی - دکتر غنی - ورقه سفید بی اسم - ۴ ورقه

قانون

اجازه استخدام هیئتی از افسران و درجه داران ارتش کشورهای متحده امریکا برای وزارت جنگ

ماده واحده - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد با انعقاد قراردادی بین دولتین ایران و کشورهای متحده امریکا هیئتی از افسران و درجه داران و متخصصین ارتش کشورهای متحده امریکا را که تعداد افسران آن از سی نفر تجاوز نخواهد نمود بمنظور اصلاح امور اداری ارتش طبق قانون مصوبه قوس ۱۳۰۱ و با شرایط زیر استخدام نماید.

آ - نخستین افسران این هیئت بقرار زیر میباشند.

سر لشکر ك. س. ریدلی - سر هنگ ف. ك. دومان - سر هنگ توماس ا. ماهونی - سر هنگ ۳ سوکارد - سر گرد ر. س. کنلی - سروان و. ا. کید ویتس - سروان ر. ی. ساندرس. ارشد افسران مامور هیئت سمت ریاست هیئت را داشته و بعنوان مستشار نظامی وزارت جنگ طرف شور و معاضدت وزیر جنگ خواهد بود. بقیه عناصر این هیئت بتدریج که مورد احتیاج وزارت جنگ واقع شوند و دولتین در انتخاب آنان موافقت نمایند طبق مندرجات این قانون استخدام خواهند گردید.

ب - استخدام هیئت نامبرده اصولاً برای مدت جنگ خواهد بود ولی دولت حق خواهد داشت قبل از انقضاء مدت در صورتیکه صلاح بداند قرارداد استخدام آنها را نسخ و یا با حصول موافقت دولت کشورهای متحده امریکا برای بعد از جنگ نیز تمدید نماید.

ج - اعضاء هیئت حقوق سالیانه خود را بیول رایج کشورهای متحده امریکا بمیزان زیر از دولت انراست دریافت خواهند داشت.

رئیس هیئت چهار هزار و دویست و هفت دلار (۴۲۰۷)

معاون هیئت سه هزار و نهصد و هفت دلار (۳۹۰۷)

افسران دیگر هیئت هر کدام سه هزار و هفتصد و پنجاه و هفت دلار (۳۷۵۷)

درجه داران جزء افراد متخصص دو هزار و هفتصد و پنجاه دلار (۲۷۰۵)

این حقوق باید در دوازده قسط معالومی ماهیانه پرداخت گردد و هر مبلغ از حقوق ماهیانه هر یک از اعضاء هیئت بنا بر تقاضای او بدولت در امریکا و بقیه بریال (به نرخ رسمی) در ایران قابل پرداخت خواهد بود. حقوق اعضاء هیئت از هر گونه عوارض و مالیاتهایی که فعلاً یا در آتی چه از طرف دولت و چه از طرف تقسیمات اداری یا سیاسی تابعه دولت وضع گردد معاف و اگر در این موقع یا در طی مدت قرارداد مالیات جدیدی هموضع شود که شامل حقوق این اعضاء گردد بایستی از طرف وزارت جنگ پرداخت گردد بقسمی که میزان حقوق معینه برای هر عضوی بدون کم و کسر عاید او بشود هزینه سفر اعضاء هیئت از امریکا بایران و بالعکس در مدت جنگ بمعهد دولت امریکا و بعد از جنگ در صورت تمدید قرارداد او بمعهد ایران خواهد بود در هر حال هر گاه اعضاء هیئت بخوانند خانواده خود را بایران بیاورند هزینه سفر زن و فرزند آنان بمعهد دولت ایران خواهد بود.

د - بدولت اختیار داده میشود پس از شور با وزارت جنگ حدود اختیارات و وظایف و سایر شرایط استخدام عناصر هیئت نظامی را با موافقت دولت کشورهای متحده امریکا تعیین و بموقع اجرا گذارد.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه یکشنبه اول آبان ماه یکهزار و سیصد و بیست و دو به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

اجازه استخدام عده از اتباع امریکا برای کارمندی ادارات دارائی

ماده اول - بوزارت دارائی اجازه داده میشود که بنا بر پیشنهاد رئیس کل دارائی عده ای از اتباع امریکا را تا میزان ۶۰ نفر که شامل عده استخدام شده فعلی نیز میباشد برای شعبات مختلفه ادارات دارائی که تحت نظر بوزارت دارائی و رئیس کل دارائی میباشد استخدام نماید.

ماده دوم - حقوق اشخاص نامبرده در ماده یک این لایحه سالیانه از ۳۵۰۰ تا ۱۲۵۰۰ دلار خواهد بود که از مالیات بر درآمد ایران معاف و در متناهیات متعده امریکای شمالی قابل پرداخت است پس از یکسال خدمت در ایران حقوق منتهی ۵۰ نفر از اشخاص نامبرده را میتوان نامنویز ۱۵۰۰۰ دلار ترقی داد.

ماده سوم - مدت خدمت هر یک از اشخاص نامبرده بحدت چهار سال و تاریخ شروع آن روز حرکت از امریکا محسوب میگردد و پس از انقضای ۸ ماه از مدت خدمت دولت ایران حق خواهد داشت در هر موقعی بخدمت هر یک از اشخاص نامبرده خاتمه دهد و این حق برای شخص مربوط نیز محفوظ است منتها هر یک از طرفین باید چهار ماه قبل از تاریخ خانما خدمت طرف مقابل را از قصد خود مبنی بر لغو قرار داد آگاه نماید.

ماده چهارم - کرایه خلیفه و هزینه سوخت و روشنایی اشخاص نامبرده در ماده یک این لایحه توسط دولت ایران تأدیه خواهد شد - ولی هر یک از اشخاص مزبور میتوانند در عوض فوق العاده ای معادل ۲۰٪ حقوق خود دریافت دارند.

ماده پنجم - هزینه سفر اداری اشخاص مزبور و خانواده های آنها تا ایران و هزینه مراجعت آنها توسط دولت ایران تأدیه خواهد شد و بعلاوه دولت ایران هزینه سفر آنها را در داخله ایران خواهد پرداخت.

ماده ششم - هر یک از اشخاص مزبور که قبل از انقضای مدت خدمت خود فوت نمایند یا در اثر خدمت دولت ناتوان و از کار فروماند دولت ایران معادل دو سال حقوق بوراژ متوفی یا خود او در صورت زنده بودن و همچنین هزینه سفر مراجعت او و خانواده اش را خواهد پرداخت چنانچه فوت یا ناتوانی در عرض دو سال آخر خدمت اتفاق افتد شخص مزبور یا ورث او فقط بدریافت حقوق باقیمانده خدمت ذبح خواهند بود.

ماده هفتم - چنانچه قرارداد استخدام هر یک از اشخاص مذکور در این لایحه بدلائلی غیر از آنچه در ماده ششم ذکر شد لغو شود دولت ایران منصفانه نسبت بشخص مزبور رفتار خواهد نمود.

ماده هشتم - برای هر یک از رؤسای امریکائی یک معاون ایرانی تعیین خواهد شد و وزارت دارائی مجاز است برای هر یک از معاونین مزبور مقنن و حقوق مناسبتی تعیین نماید صاحب منصبان امریکائی به ایرانی های تحصیل کرده و کار آزموده بزرگترین فرصت استخدام و ارتقا خواهند داد.

ماده نهم - سایر شرایط استخدامی مذکور مطابق مواد قانون مصوب غنرب ۱۳۰۱ خواهد بود.

این قانون که مشتمل بر ۹ ماده است در جلسه اول آبان ماه یکهزار و سیصد و بیست و دو بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

موقوف الاجرا گزاردن قانون حکومت نظامی نسبت بامر انتخابات دوره چهاردهم تاخاتمه انتخابات

ماده یگانه - از تاریخ نشر آگهی انجمن نظارت مرکزی انتخابات تهران برای دوره چهاردهم قانون گذاری تاخاتمه انتخابات مقررات حکومت نظامی نسبت بامر انتخابات موقوف الاجراء است و همچنین است هر محل دیگری که حکومت نظامی در آن برقرار باشد.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه اول آبان ماه یکهزار و سیصد و بیست و دو بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

اجازه مبادله پیمان بازرگانی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت کشورهای متعده امریکا

ماده واحده - مجلس شورای ملی پیمان بازرگانی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت کشورهای متعده امریکا را که مشتمل بر پانزده ماده و دو جدول ضمیمه آن و مبادله مراسله مربوط به تریاک میباشد و در تاریخ ۱۸ فروردین ماه ۱۳۲۲ شمسی در واشنگتن بامضا رسیده است تصویب مینمایند.

این قانون که مشتمل بر یک ماده و متن پیمان ضمیمه است در جلسه یکشنبه اول آبان ماه یکهزار و سیصد و بیست و دو بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

پیمان بازرگانی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت کشورهای متعده امریکا

چون اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران و حضرت رئیس جمهوری کشور های متعده امریکا مایلند علائق دیرین دوستی بین دو کشور را بوسیله حفظ اصل تساوی معامله تقویت نموده و این اصل را کما فی السابق مبنای روابط بازرگانی قرار دهند و بمنظور بسط و توسعه بازرگانی از راه اعطاء امتیازات و مزایای متقابل و دو جانبه علائق فیما بین را مستحکم سازید بنا بر این تصمیم گرفتند قرارداد بازرگانی منعقد ساخته و برای اجرای این مقصود نمایندگان مختار خود را به ترتیب ذیل تعیین نمودند:

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران جناب آقای محمد شایسته وزیر مختار دولت شاهنشاهی ایران در واشنگتن

حضرت رئیس جمهور کشور های متعده امریکا جناب آقای کردل هول وزیر امور خارجه کشورهای متعده امریکا

نمایندگان مختار نامبرده پس از ارائه و مبادله اختیار نامه های خود که صحت و رسمیت آن مورد تصدیق طرفین واقع گردید نسبت بمواد زیرین موافقت حاصل کردند:

ماده اول

۱- کشور ایران و کشورهای متعده امریکا در کلیه مسائل مربوطه بجهت حقوق کبیر کمی و عوارض فرعی از هر نوع

که باشد و در طرز وضع حقوق و همچنین در تمام مسائلی که مربوط بمقررات و تشریفات و عوارضی که در مورد گمرک کردن کالا تحمیل میکنند باشد در مورد تمام آئین نامه ها یا نظاماتی که با فروش یا مالیات بندی یا مصرف کالاهای وارده در داخله کشور بستگی داشته باشد بدون هیچگونه شرط و قیدی معامله کامله الوداد را نسبت بیکدیگر معمول و مجری خواهند داشت.

۲ - بنابراین کالاهای کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های هر يك از دو کشور متعاقد که بکشور طرف دیگر وارد میشود نباید در باره مسائلی که در بالا بدان اشاره شده در هیچ مورد مشمول حقوق یا مالیات یا عوارض دیگر یا بیشتر یا تابع مقررات یا تشریفات دیگر یا سنگین تری از آنچه که فعلاً بکالاهای متشابه کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های هر کشور ثالثی تعلق میگیرد یا در آتی تعلق خواهد گرفت واقع گردد.

۳ - بهمین ترتیب کالاهائیکه از خاک کشور ایران یا کشورهای متحد امریکا صادر میشود و مقصد آن خاک کشور طرف دیگر میباشد در مورد صدور و در مورد مسائلی که در بالا بدانها اشاره شده نباید هیچگاه مشمول حقوق یا مالیات یا عوارض دیگر یا بیشتر یا تابع مقررات یا تشریفات دیگر یا سنگین تری از آنچه که فعلاً بکالاهای متشابهی که مقصد آن خاک هر کشور ثالث دیگری است تعلق میگیرد یا در آینده تعلق خواهد گرفت واقع شود.

۴ - مزایا یا تسهیلات یا حقوق اختصاصی یا مصونیت هائیکه کشور ایران یا کشورهای متحده آمریکا از لحاظ مسائل فوق الذکر نسبت بکالاهائیکه مبدء اصلی آن هر کشور ثالثی باشد یا مقصد آن خاک هر کشور ثالثی باشد قائل میشوند یا بعد از این قائل بشوند میبایستی بلافاصله و بلاعوض در باره کالاهای متشابهی که مبدء اصلی آن یا مقصد آن به ترتیب خاک ایران یا کشورهای متحد آمریکا باشد نیز قائل بشوند.

ماده دوم

کالاهای کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های کشورهای متحد امریکا پس از ورود بکشور طرف دیگر از کلیه مالیاتهای داخلی یا عوارض یا رسوم یا تسهیلات دیگر یا بیشتری از آنچه که بکالاهای متشابهی که مبدء اصلی آن خود آن کشور یا هر کشور خارجی دیگری باشد تعلق میگیرد معاف خواهد بود.

ماده سوم

۱ - دولتمتعاقدین هیچ نوع ممنوعیت یا محدودیتی را در باره ورود کالاهای کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های کشور متعاقد دیگر یا در باره کالاهائیکه بمقصد کشور متعاقد دیگر صادر میشود وضع نخواهند کرد مگر اینکه عین این ممنوعیت و محدودیت در باره کالاهای متشابه کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های وارده از تمام کشورهای ثالث یا در باره کالاهای متشابه صادره بکلیه کشورهای ثالث معمول و مجری گردد.

۲ - دولتمتعاقدین نباید در باره واردات هر کالائی از کشور متعاقد دیگر که طرف علاقه آن کشور باشد هیچ نوع محدودیتی چه بعنوان پروانه ورود یا جواز یا بعنوان دیگر وضع کنند مگر اینکه مجموع مقدار یا ارزش آن کالائی که ورود آن در خلال دوره معینی تجویز میشود یا هر نوع تغییری که در مجموع مقدار یا ارزش مورد اشاره بعمل میآید معین و مشخص گشته و باطلاع عامه رسیده باشد - هر گاه یکی از دولتمتعاقدین سهمیه ای از مجموع مقدار یا ارزش مورد بحث بکشور ثالثی اختصاص دهد ملزم خواهد بود سهمیه ای بنسبت مجموع واردات همان کالائیکه کشور متعاقد دیگر قبلاً در خلال دوره متشابهی فرستاده است بآن کشور اختصاص دهد مگر اینکه بین طرفین متعاقدین چنین تراضی حاصل شده باشد که از اختصاص آن سهمیه صرف نظر نمایند در مورد تعیین سهمیه تا حدی که عملاً مقدور باشد عوامل خاصی که در وضع بازار گانی آن کالای بخصوص مؤثر بوده و یا مؤثر باشد مورد توجه واقع خواهد شد و این عمل بنحوی انجام خواهد

یافت که موجبات حداعلائی استفاده از آنرا بسهولت فراهم کند - بغير از اختصاص سهمیه بیش گفته وضع هیچ نوع محدودیت یا ممنوعیت دیگری بعنوان پروانه ورود یا جواز یا بعنوان دیگر در باره سهمیه ای که از روی مجموع مقدار یا ارزش مورد اشاره تعیین شده و میتوان از کشور متعاقد دیگر وارد کرد جائز نخواهد بود.

۳ - مقررات این ماده از لحاظ مقدار یا ارزش در باره هر کالائیکه ورود آن با نرخ گمرکی معینی اجازه داده شده باشد قابل اجراء خواهد بود.

ماده چهارم

۱ - هر گاه یکی از دولتمتعاقدین هر نوع نظارتی در مورد وسائل پرداخت بین لمللی وضع یا برقرار نماید از لحاظ کلیه جهاتی که مربوط به نظارت مورد اشاره باشد بدون هیچ شرطی معامله کشور کامله الوداد را نسبت به بازار گانی کشور متعاقد دیگر مرعی خواهد داشت.

۲ - دولتی که يك چنین نظارتی را وضع یا برقرار میکند در مورد انتقال بهای هر نوع کالای کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده کشور متعاقد دیگر هیچ نوع ممنوعیت یا محدودیت یا تأخیری را که در باره انتقال بهای کالاهای متشابه کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده کشور ثالث اعمال نمیشود معمول نخواهد داشت. در مورد نرخ ارز و در مورد مالیات یا عوارضی که معاملات ارزی تعلق میگیرد کالای کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های کشورهای متعاقد دیگر بلا شرط مشمول معامله ای خواهد بود که مادون معامله ای که نسبت بکالاهای متشابه کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های کشورهای ثالثی اعمال میشود نباشد - نسبت پرداخت هائی که بر حسب ضرورت یا اتفاق برای واردات کالای کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده کشور متعاقد دیگر بعمل میآید نظارت متشابهی اعمال و نظارت مزبور نیز مشمول مقررات فوق خواهد بود بطور کلی این نظارت بنحوی اعمال خواهد شد که از نظر خصوصیاتیکه از لحاظ رقابت بین کالاهای کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های خاک کشور متعاقد و کالاهای متشابه کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های کشورهای ثالث موجود است زبانی متوجه آن کشور متعاقد نسازد.

ماده پنجم

۱ - در صورتیکه یکی از دولتمتعاقدین در باره واردات یا تولید یا فروش هر نوع کالای انحصاری را وضع و برقرار نماید و یا در صورت یا در معنی امتیاز انحصاری ورود یا تولید یا فروش هر نوع کالائی را به بنگاهی اعطا کند ملزم خواهد بود در مورد خریدهای خارجی که بوسیله بنگاه صاحب انحصار یا امتیاز بعمل میآید در باره بازار گانی کشور متعاقد دیگر معامله متساوی و منصفانه را قائل شود بنابراین بنگاه صاحب انحصار یا امتیاز در مورد خرید هر نوع کالائی از خارجه میبایستی تنها بها و نوع و مرغوبیت جنس و شرایط فروش آن یعنی همان سلسله خصوصیات را که معمولاً يك بنگاه بازار گانی خصوصی که منظورش خرید کالا با مساعدترین شرایط باشد مورد توجه قرار میدهد در نظر بگیرد.

۲ - دولتمتعاقد در مورد انعقاد کنتراست برای کارهای عمومی و بطور کلی در مورد خرید لوازم رفتار متساوی و منصفانه ای مطابق رفتاری که برای بازار گانی هر کشور ثالثی قائل میشوند در باره بازار گانی کشور متعاقد دیگر معمول خواهند داشت.

ماده ششم

۱ - کالاهای کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های کشورهای متحد امریکا که در جدول (۱) پیوست این پیمان مندرج و مشروح است بادر نظر گرفتن شرایطی که ضمن آن قید شده در موقع ورود بایران از حقوق گمرکی متمتعانی زیاد بر آنچه که در جدول نامبرده پیش بینی و مقرر گردیده معاف خواهد بود. همچنین کالاهای نامبرده از کلیه حقوق یا مالیاتها یا عوارض یا رسوم یا تسهیلات دیگری که بواردات تعلق میگیرد یا مربوط بواردات است زیاده بر آنچه که در تاریخ

میدارند یا بعد از این معمول بدارند قطع نظر از تغییراتی که در وضع سیاسی اراضی یا متصرفات کشورهای متحد امریکاداده شود کماکان مشمول مقررات این بند خواهد بود.

ماده دوازدهم

- ۱ - هیچیک از مواد این پیمان مانعی برای اتخاذ یا اجرای اقدامات زیرین ایجاد نخواهد نمود .
- الف - آنچه که از لحاظ اخلاقی یا نوع پروری اعمال شود .
- ب - آنچه که بمنظور حفظ حیات یا صحت انسانی - حیوانی یا نباتی اعمال گردد .
- ج - آنچه که مربوط بکالاهای ساخت بازداشتگاه باشد .
- د - آنچه که مربوط باجرای قوانین شهربانی یا قوانین مالیاتی باشد .
- ه - آنچه که مربوط بواردات یا صادرات زر و سیم باشد .
- و - آنچه که مربوط بنظارت در صدور یا فروش بمنظور صدور اسلحه مهمات یا آلات و ادوات جنسگی و در موارد استثنائی آنچه که مربوط بکلیه ساز و برگهای دیگر ارتشی باشد .
- ز - آنچه که مربوط به بیطرفی باشد .
- ح - آنچه که مربوط بامنیت عمومی باشد یا در موقع جنگ و سایر پیش آمدهای فوق العاده برای حفظ مصالح ضروری کشور اعمال شود .

ماده سیزدهم

دولت شاهنشاهی ایران و دولت کشورهای متحده امریکا اعلام میدارند که منظور از انعقاد این پیمان اینست که بوسیله اعطای امتیازات و مزایای متقابل و دو جانبه مناسبات بازرگانی بین دو کشور را توسعه بخشند و هر يك از مواد این پیمان را با همین فکر و نیت اجرا و تمیز نمایند .

ماده چهاردهم

این پیمان از طرف رئیس جمهوری کشورهای متحده امریکا اعلام و بتصویب مجلس شورای ملی ایران خواهد رسید و از روز سی ام تاریخ مبادله اعلامیه مزبور و اسناد مصوبه که هر چه زودتر ممکن باشد در واشنگتن صورت خواهد گرفت وارد مرحله اجرا خواهد شد .

ماده پانزدهم

با در نظر گرفتن مقررات ماده (۹) این پیمان برای مدت سه سال از تاریخ اجراء بموجب ماده (۱۴) بقوت خود باقی خواهد ماند و در صورتی که اقلاً ۶ ماه قبل از انقضای مدت سه سال پیش گفته یکی از دولتین متعاهد قصد خود را دائر بفسخ پیمان در انقضای آن مدت اعلام ننموده باشد این پیمان با توجه بمقررات ماده (۹) از آن تاریخ ببعده نیز تا مدت شش ماه از تاریخی که یکی از دولتین متعاهد قصد خود را دائر بفسخ پیمان اعلام نموده باشد بقوت خود باقی خواهد ماند .
نمایندگان مختار طرفین این پیمان را امضاء و مهر نمودند .
این پیمان در دو نسخه بزبان فارسی و انگلیسی در شهر واشنگتن در تاریخ تنظیم گردیده و هر دو متن معتبر خواهد بود .

از طرف اعاليحضرت همایون شاهنشاه ایران .

امضاء

از طرف حضرت رئیس جمهوری کشورهای متحده امریکا

امضاء

امضای این پیمان اخذ میشود یا طبق قوانین ایران که در تاریخ امضای این پیمان مجرای باشد بعدها باید اخذ شود معا خواهد بود .

۲ - جدول يك و یادداشتهای مندرج در آن از لحاظ قوه و اثر جزء لاینفک این پیمان بشمار خواهد رفت

ماده هفتم

۱ - کالاهای کشاورزی یا صنعتی یا فرآوردههای ایران که در جدول (۲) پیوست این پیمان مندرج و مشروح است با در نظر گرفتن شرایطی که ضمن آن قید شده در موقع ورود بکشورهای متحده امریکا از حقوق گمرکی متعارفی زیاده بر آنچه که در جدول نامبرده پیش بینی و مقرر گردیده معاف خواهد بود همچنین کالاهای نامبرده از کلیه حقوق یا مالیاتها یا عوارض یا رسوم یا تحمیلات دیگر بکه واردات تعلق میگیرد یا مربوط بواردات است زیاده بر آنچه که در تاریخ امضای این پیمان اخذ میشود یا طبق قوانین کشورهای متحده امریکا که در تاریخ امضای این پیمان مجرای باشد بعد ها باید اخذ شود معاف خواهد بود .

۲ - جدول (۲) و یادداشتهای مندرج در آن از لحاظ قوه و اثر جزء لاینفک این پیمان بشمار خواهد رفت .

ماده هشتم

مقررات ماده ۷ و ۶ این پیمان هر يك از دولتین را هیچگاه مانع از انجام این عمل نخواهد بود که از واردات هر نوع کالائی عوارضی معادل مالیات داخلی کالای متشابه وطنی که کالای وارده کلاً یا بعضاً از آن ساخته شده یا فراهم آمده دریافت دار

ماده نهم

۱ - هر گاه یکی از دولتین متعاهد کیفیت عمل یا اقدامی را که از طرف دولت متعاهد دیگر بعمل میآید چنین تلقی کند که هر چند با مقررات این پیمان متباین نیست ولی از لحاظ اثر موضوع پیمان را خنثی نموده یا بدان لطمه میزند یا به صنعت یا بازرگانی آن کشور زیانی متوجه میسازد دولت متعاهد دیگر ملزم خواهد بود که اعتراضات یا پیشنهادهای کتبی را که بمنظور تسویه امر برضایت طرفین تسلیم میشود با نظر مساعدی مورد توجه قرار بدهد . هر گاه در عرض مدت ۳۰ روز از تاریخ وصول اعتراض یا پیشنهاد موافقتی نسبت بموضوع حاصل نشود دولتی که آن اعتراض یا پیشنهاد را بعمل آورده اختیار خواهد داشت در عرض ۱۵ روز بعد از انقضای مدت سی روز پیش گفته این پیمان را با اخطار کتبی ۳۰ روزه کلاً یا بعضاً فسخ نماید .

۲ - دولتین توافق دارند نسبت بکلیه مسائلی که مربوط باجرای این پیمان است تا آخرین حد امکان با هم مشورت نمایند .

ماده دهم

۱ - مقررات این پیمان در مورد رفتاریکه میباشد از طرف کشورهای ایران و کشورهای متحده امریکا نسبت به بازرگانی کشور طرف دیگر مجری شود شامل اراضی گمرکی هر دو کشور خواهد بود .

۲ - بعلت این مقررات این پیمان در مورد رفتار دول کامله الوداد شامل تمام اراضی که تحت حاکمیت یا سلطه دو کشور است خواهد بود باستثنای منطقه کانال پاناما که مشمول این معامله نخواهد بود .

ماده یازدهم

۱ - مزایاییکه از طرف کشورهای متحده امریکا یا ایران بمنظور تسهیل عبور و مرور مرزی در باره کشورهای همجوار معمول میشود یا بعد در این معمول بشود و مزایاییکه باستناد اتحاد گمرکی که یکی از طرفین متعاهد از آن بهره کت داشته باشد اعطاء میشود از مقررات این پیمان مستثنی خواهد بود .

تمام مزایاییکه کشورهای متحده امریکا یا اراضی یا متصرفات آن یا منطقه کانال پاناما اکنون نسبت بیکدیگر معمول

حقوق ورود برای ایران	واحد	شرح کالا	تعرفه ایران	
			شماره	بخش
ریال	دینار			
—	۳۰	کیلو خالص	۹۵	۸
—	۴۰	»	۹۶	۸
بخشوده	—	سبب و برگه سبب	۲۹۲	۲۰-از
بخشوده	—	گللابی و برگه گللابی	۲۹۳	۲۰
—	—	مارچوبه در قوطی یا در ظرف بسته دیگر	۳۹۵	۲۷
—	۲۰	میوه محفوظ در قوطی یا در ظرف بسته دیگر	۶۶۶	۲۹
۲۵۰	—	انواع روغن های روان و گریس برای ماشین و موتور و وسائط بارکشی	۸۴۲	۳۹
—	—	فیلم سینما ظاهر شده صد ادا دار یا رنگی مثبت یا منفی	۸۴۳	۳۹
—	—	فیلم سینما ظاهر شده صد ادا دار یا رنگی مثبت یا منفی	۱۵۲۶	۶۳-از
—	—	تصویر ۵ - فیلمهای سینما ظاهر شده و حاضر برای نمایش و بطور موقت وارد شود باید حقوق معین در بالا را بپردازد	۱۵۲۷	۶۳-از
۴	—	لاستیک توئی و سائط بارکشی و رو پوش آن		
۳	—	لاستیک روئی		
۱	—	فنر يك یا چند لا برای وسائط بارکشی خودکار		
۲	—	فنر لوله برای وسائط بارکشی خودکار موتوری (جز موتورهای موتورسیکلت)		
—	—	اتوموبیل - هواپیما - کرجی و قسمتهای جدا گانه آنها که وزن هر يك آن		
۲	—	۱۰۰ کیلو یا کمتر	۱۷۴۶	۷۲
۱	۵۰	بیش از ۱۰۰ کیلو و تا ۳۰۰ کیلو	۱۷۴۷	۷۲
۱	۲۰	بیش از ۳۰۰ کیلو و تا ۵۰۰ کیلو	۱۷۴۸	۷۲
۱	—	بیش از ۵۰۰ کیلو و تا ۱۰۰۰ کیلو	۱۷۴۹	۷۲
—	۸۰	بیش از ۱۰۰۰ کیلو و تا ۲۵۰۰ کیلو	۱۷۵۰	۷۲
—	۶۰	بیش از ۲۵۰۰ کیلو و تا ۵۰۰۰ کیلو	۱۷۵۱	۷۲
—	۵۰	بیش از ۵۰۰۰ کیلو	۱۷۵۲	۷۲
—	—	تلمبه موتوری و آبی و بخاری و تلمبه های دیگر برای آب و ابسکونهای دیگر و قسمتهای جدا گانه آنها که وزن هر يك آن		
۴	—	۱۰۰ کیلو یا کمتر	۱۷۷۱	۷۲
۳	—	بیش از ۱۰۰ کیلو و تا ۳۰۰ کیلو	۱۷۷۲	۷۲
۲	۵۰	بیش از ۳۰۰ کیلو و تا ۷۵۰ کیلو	۱۷۷۳	۷۲
۲	—	بیش از ۷۵۰ کیلو و تا ۱۵۰۰ کیلو	۱۷۷۴	۷۲
۱	۵۰	بیش از ۱۵۰۰ کیلو و تا ۳۰۰۰ کیلو	۱۷۷۵	۷۲
۱	—	بیش از ۳۰۰۰ کیلو	۱۷۷۶	۷۲

جدول ۱

تبصره ۱ - کالاهای کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های کشورهای متحده امریکا که ضمن این جدول به ترتیب تحت فصل ۸ بخش (۲۹) - فصل ۱۵ بخش (۳۳) فصل ۱۶ بخش (۷۳) و فصل ۱۷ بخش (۷۵) تعرفه گمرکی و قانون مالیات راه ۱۹۴۱ ایران تصریح و تشریح گردیده است از حقوق انحصار معاف خواهد بود.

تبصره ۲ - هیچیک از مواد این پیمان مانع انجام این عمل نخواهد بود که حقوق یا مالیاتها یا رسوم یا عوارض یا تحمیلاتی که واردات کالاهای کشاورزی یا صنعتی یا فرآورده های کشورهای متحده امریکا که در این جدول تصریح و تشریح شده است تعلق میگیرد یا مربوط واردات کالاهای نامبرده است يك كاسه شود مشروط بر اینکه مجموع عوارضی که در نتیجه يك كاسه شدن بهر يك از کالاهای مورد بحث تعلق میگیرد از میزان عوارضی که در غیر اینصورت طبق مواد این پیمان میباشد تعلق بگیرد بیشتر نباشد.

تبصره ۳ - مواد این جدول حکم مواد قانون تعرفه را خواهد داشت و مثل این است که در روز امضای این پیمان در قانون تعرفه فعلی ایران اصلاحی بعمل آمده و این مقررات در قانون تعرفه وارد شده باشد.

حقوق ورود بر ریال ایران		واحد	شرح کالا	تعرفه ایران			شرح کالا	واحد	تعرفه ایران		
ریال	دینار			شماره	بخش	فصل			شماره	بخش	فصل
							کیلو خالص	دستگاه برای افشاندن و پخش کردن آبکونه و گرد بوسیله هوای فشرده برای کارهای کشاورزی	۱۷۸۳	۷۲	۱۶
۴۵۰۰		»	بیش از ۱۲۰۰ کیلو	۱۹۶۵	۷۵	۱۷	»	منگنه آبی	۱۷۸۹	۷۲	۱۶
			اتوبوس و اتوکار (ستین واگون یعنی اتوموبیل سبک معروف بقوطی کبریته)	۱۹۶۶	۷۵-از	۱۷	»	گاو آهن و خرمن کوب	۱۸۰۲	از ۷۲	۱۶
۴	۵۰	کیلو خالص	شاسی دارای ظرفیت ۱				»	ماشین آلات برای خرید کردن - آسیاب کردن - پوست کردن پختن و سایر کارهای مربوط به تمیز کردن غلات و حبوبات خوراکی و سبزیهای غلاف دار و غیره.	۱۸۰۳	۷۲	۱۶
۲۶۰۰		هر عدد	۲ تن یا کمتر	۱۹۶۸	۷۵	۱۷	»	یخچالهای مکانیکی و ماشین و دستگاههای تهویه (مخصوص شستن و پاک کردن هوا و خشک یا گرم کردن اطاقها و کم و زیاد کردن رطوبت آن			
۲۸۰۰		»	بیش از ۲ تن و تا ۴ تن	۱۹۶۹	۷۵	۱۷		دستگاههای خانگی	۱۸۱۴	از ۷۲	۱۶
۳۲۰۰		»	بیش از ۴ تن و تا ۷ تن	۱۹۷۰	۷۵	۱۷		سایر دستگاهها که وزن هر یک آن			
۳۲۰۰		»	بیش از ۷ تن	۱۹۷۱	۷۵	۱۷		۱۰۰ کیلو یا کمتر	۱۸۱۵	از ۷۲	۱۶
			تپه ص ۵ - شاسی هائیکه با اطاق راننده وارد شود حقوق بالا را بعلاوه ۱۵ درصد و اگر کامیون کامل باشد بعلاوه ۵۰ درصد خواهد پرداخت				»	بیش از ۱۰۰ کیلو و تا ۵۰۰ کیلو	۱۸۱۶	از ۷۲	۱۶
			اشیاء یدکی و قطعات مفصله که در جای دیگر گفته نشده است برای اتومبیل برای اتوبوس برای اتوکار (ستیشن واگون) برای کامیون یا برای تراکتور	۱۹۷۲	از ۷۵	۱۷	»	بیش از ۵۰۰ کیلو	۱۸۱۷	از ۷۲	۱۶
۷	۵۰	کیلو خالص					»	ماشین برای تمیز کردن و شانه کردن پنبه	۱۸۳۴	از ۷۲	۱۶
							»	ماشین تحریر - که وزن هر دستگاه آن	۱۸۵۸	۷۲	۱۶
							»	۱۰ کیلو یا کمتر باشد	۱۸۵۹	۷۲	۱۶
							»	بیش از ۱۰ کیلو	۱۸۶۳	از ۷۲	۱۶
							»	قطعات جداگانه ماشین تحریر	۱۸۵۸	۷۳	۱۶
							»	دستگاههای برقی برای دادن علامات رانندگی - روشنائی دادن و روشن کردن برای وسائط بارکشی مانند چراغهای جلو و عقب و کناره و علامات خطر - راهنما و شیشه پاک کن اتوموبیل - دینام و دینام موتور - شمع - ماگنیتو و اشیاء همانند			
							»	استوانه های رادیو	۱۹۱۰	۷۳	۱۶
							»	دستگاه گیرنده رادیو بانضمام رادیو و فو تو گراف	۱۹۱۱	۷۳	۱۶
							»	تراکتور از هر قبیل	۱۹۶۲	۷۵	۱۷
							»	اتوموبیل سواری بانضمام مدل های شکاری که وزن هر دستگاه آن			
							هر عدد	۶۰۰ کیلو یا کمتر	۱۹۶۳	۷۵	۱۷
							»	بیش از ۶۰۰ کیلو و تا ۱۲۰۰ کیلو	۱۹۶۴	۷۵	۱۷

جدول نمره ۲

تبصره ۵ - مندرجات این جدول از حیث تأویل و تأثیر و شمول مواد مربوط قوانین گمرکی کشورهای متحده امریکا نسبت بمندرجات این جدول تا آنجا که عملی باشد عیناً مثل آنست که هر یک از مواد این جدول در ستون مربوط قوانین مزبور سمت چپ شرح کالا قید شده باشد :

در باره کالاهای مندرجه در این جدول که در روز امضای این پیمان مشمول حقوق گمرکی اضافی یا حقوق گمرکی معمول جداگانه‌ای باشد خواه این که طبق مقررات قانونی که در ستون چپ شرح کالاهای مربوطه قیده شده تعلق گرفته باشد یا نه حقوق اضافی یا جداگانه مورد بحث بشرط رعایت تخفیفاتی که در این جدول قیده شده یا در آتیه منظور بشود تا هنگامی که طبق قانون ملغی بشود بقوت خود باقی خواهد بود ولی نباید اضافه بشود.

بند	شرح کالا	میزان حقوق
۵۹	ترباک که کمتر از ۸/۵ درصد آنهیدرس مرفین نداشته باشد	۱۸ دلار برای هر پوند (معادل ۴۵۳/۵۹ گرم) آنهیدرس مرفین که در آنست - ولی در هر صورت حقوق هر پوند ترباک از ۱/۸۰ دلار کمتر نبوده و از ۳ دلار بیشتر نخواهد بود.
۳۳۹	اسباب و ظروف برای میز برای خانه برای آشپز خانه و برای بیمارستان - توگود یا تخت که در جای دیگر پیش بینی نشده باشد: تمام یا قسمت عمده ارزش آن روی - مس یا برنج باشد - بدون روکش از پلاتین از زر - یا از سیم که در جای دیگر پیش بینی نشده باشد	۳۰ درصد از روی ارزش.
۵۷۲۱	خاویار و سایر تخم های ماهی برای مصرف غذا - ستورن - نجوشانده	۳۰ درصد از روی ارزش.
۷۳۶	زرشک خوراکی خشک	۱/۴ سنت هر پوند
۷۴۱	خرمای تازه یا خشک غیر از خرمائیکه در هر گونه بسته هائی که وزن هر بسته آن (با وزن لفاف روئی آن اگر داشته باشد) بیش از ده پوند نباشد با هسته بدون هسته	۱ سنت هر پوند. ۲ سنت هر پوند.
۷۶۱	پسته:	
	با پوست	۱/۴ سنت هر پوند.
	بدون پوست	۲/۴ سنت هر پوند.
۷۶۲	هسته زرد آلو و هلو	۲/۴ سنت هر پوند.
۲۹۱۱	لحاف و رو پوش تختخواب که تمام یا قسمت عمده ارزش آن روی پنبه باشد - بطور قواره یا نوع دیگر - قلمکار شده با دست	۱۲/۴ درصد از روی ارزش.
۶۹۱۱	رو میزی - رو کمندی - وسط میزی - پارچه های مستطیلی که روی میز برای تزئین گذاشته میشود - شال کردن - دستمال سفره و زیر پشقابی ساخته شده از پارچه پنبه ساده بافت که در جای دیگر پیش بینی نشده اگر با دست قلمکار شده باشد.	۱۵ درصد از روی ارزش.

بند	شرح کالا	میزان حقوق
۱۱۰۲	موی بز کشمیر: چرب یا شسته شده پاک شده روی پوست جور شده یا دست چین شده - اگر پاک نشده باشد	۱۸ سنت هر پوند خالص. ۲۱ سنت هر پوند خالص. ۱۶ سنت هر پوند خالص. ۱۴ سنت هر پوند خالص.
۱۱۱۶	قالی و قالیچه و زیر پائی های شرقی که از نوع اکس مینیستر (Axminster) و ساونری (Savonnerie) و ابوسن (Aubusson) و قالی و قالیچه و زیر پائی های دیگری که در دستگاه نساجی که با نیرو بکار میافتد بافته نشده باشد - ساده یا نقش دار خواه جدا گانه یا بطور توپ بافته شده باشد - بهر اندازه پهنا	۲۵ سنت هر فوت مربع اما در هر صورت از ۲۲ ۱/۴ در صد از روی ارزش کمتر نخواهد بود.
۱۱۵۲۸	فیروزه - تراشیده ولی سوار نشده و قابل استفاده در جواهر سازی	۵ در صد از روی ارزش.
۱۱۵۲۹	لحاف و رو پوش تخته خواب که تمام یا قسمت عمده ارزش آن روی پنبه باشد خواه بطور قواره یا به نحو دیگر - رو میزی - رو کمندی - وسط میزی - پارچه های مستطیلی که روی میز برای تزئین گذاشته میشود - شال گردن - دستمال - سفره و زیر پشابی ساخته شده از پارچه پنبه ساده بافت - تمام آنچه گفته شده ریشه دار یا حاشیه دار و قلمکار شده با دست	۴۵ در صد از روی ارزش.
۱۵۵۲	قوطی سیگار و سیگارت - کامل یا نا تمام که جای دیگر پیش بینی نشده است: تمام یا قسمت عمده ارزش آن روی چوب و از قرار هر یک - ۵۰ سنت یا بیشتر قیمت شود تمام یا قسمت عمده ارزش آن روی نقره باشد و از قرار هر انس چهل سنت یا بیشتر قیمت شود	۳۰ در صد از روی ارزش. ۳۰ در صد از روی ارزش.

بند	شرح کالا	میزان حقوق
۱۶۰۲	آنقوزه طبیعی و تر کیب نشده و در حالت خام که عوامل زیر بر ارزش یا کیفیت آن نیافزوده باشد: دراثر تکه تکه کردن یا خورد کردن یا سائیدن - له کردن یا هر عمل یا جریان دیگری خارج از آنچه برای بسته بندی صحیح و جلو گیری از فاسد شدن یا خرابی پیش از ساختن ضرورت داشته باشد - بدون الکل	بخشوده
۱۶۳۷	موی بز - خام - جور نشده - دسته نشده و یا آماده نشده	بخشوده
۱۶۶۸	فیروزه نخراشیده و یا نتراشیده که در اثر شکستن - خرد کردن یا تراشیدن یا عمل دیگری خواه بشکل طبیعی یا شکسته بر ارزش یا کیفیت آن اضافه نشده باشد - پیاده	بخشوده
۱۶۶۹	داروهای طبیعی مخلوط نشده و غیره خوراکی که در جای دیگر پیش بینی نشده - بحالت خام که بجهت زیر ارزش یا کیفیت آن اضافه نشده باشد: در اثر تکه تکه کردن یا سائیدن یا خورد کردن یا له کردن یا هر عمل و جریان دیگری خارج از آنچه برای بسته بندی صحیح داروها و جلو گیری از فاسد شدن یا خرابی پیش از ساختن ضرورت دارد بدون الکل: بهدانه برای غیر مصرف تخم	بخشوده
۱۶۷۰	مواد صباغی یا دباغی:	
	زعفران و روناس اعم از خام یا اینکه ارزش و چگونگی آن در اثر تکه تکه کردن یا سائیدن یا خورد کردن یا له کردن یا هر عمل مشابهی اضافه شده باشد - بدون الکل	بخشوده
۱۶۸۱	پوست های نرم که در جای دیگر پیش بینی نشده است - خام: پوست گور کن	بخشوده

دوره سیزدهم قانون گذاری

وصول یادداشت مربوط بترياك

احتراماً وصول یادداشت مورخ امروز شما را اطلاع داد و شرحی را که راجع بسیاست عمومی دولت آمریکا دایر بواردات ترياك اشعار داشته بودید تأیید مینماید دولت اینجانب نسبت باقدمات مربوط بمنع و جلوگیری از معامله نامشروع بین المللی ترياك خیلی ذیعلاقه میباشد و جای مسرت است که دولت شما در نظر دارد در آتیه نزدیکی نظامات لازمه دیگری وضع کند که معامله ترياك محصول ایران را بطرق مشروع بین المللی محدود سازد منجمله ایجاد یکنوع جوازهای ورود و صدوری که لااقل مطابق باشد با تفصیلی که در عهدنامه ۱۹۲۵ ژنو شرح داده شده است .

مفاد یادداشت دولت ایران راجع بترياك

طبق مذاکرات مربوطه به پیمان بازرگانیکه امروزامضاء گردیده با عطف بامتیازات گمرکی در مورد ترياكهای وارده بآمریکا (بطوریکه در فهرست نمره ۲ در نظر گرفته شده است) اظهار گردید که سیاست عمومی دولت آمریکا این است که فقط در مواردی جواز برای ورود ترياك صادر نماید که مملکت عمل آورنده ترياك يك وضع جواز ورودی و صدوری برقرار کرده باشد که لااقل مطابق باشد با تفصیلی که در عهدنامه بین المللی ترياك مورخ نوزدهم فوریه ۱۹۲۵ منعقد در ژنو شرح داده شده است نیز اظهار گردید که طبق این سیاست که بطور عموم اجرا میشود صدور جواز برای ورود ترياك ایران بآمریکا در آتیه بیشتتر منوط باقدماتی خواهد بود که دولت ایران برای نظارت موثر در معامله ترياك اتخاذ نماید ضمناً باطلاع میرساند که دولت اینجانب موجبانی را که باعث اتخاذ این سیاست عمومی از طرف آمریکا دایر ب ورود ترياك و همچنین باعث اتخاذ وسایل فوق برای اجرای این سیاست شده است کاملاً ترك کرده است . علاوه بر این شعار میشود که دولت اینجانب همواره بامساعی بین المللی که در گذشته برای جلوگیری و منع معامله ترياك قاچاق بعمل آمده کاملاً موافق بوده و در نظر دارد در آتیه نزدیکی باز هم نظاماتی که برای محدود ساختن معامله ترياك ایران بطرق مشروع بین المللی لازم باشد برقرار نماید منجمله ایجاد يك وضع جوازهای ورودی و صدور که لااقل مطابق باشد با تفصیلی که در عهدنامه ژنو ۱۹۲۵ شرح داده شده است .

اجازه مبادله پیمان بازرگانی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت کشورهای متحده آمریکا بشرح بالا در جلسه اول آبانماه یکهزار و سیصد و بیست و دو داده شده است .
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

بند	شرح کالا	میزان حقوق
	پوست روباه (غیر از روباه نقره فام و روباه سیاه)	بخشوده
	پوست بره ایران و قره گل	بخشوده
	پوست بره و گوسفند (جز پوست بره ایران و قره گل)	بخشوده
	پوست بز و بزغاله	بخشوده
	پوست سمور	بخشوده
	پوست کرک	بخشوده
	پوست شغال	بخشوده
۱۶۸۶	صمغ و رزین :	بخشوده
	کتیرا	بخشوده
	صمغ های طبیعی - صمغ های طبیعی رزینی و رزین های طبیعی که در جای دیگر پیش بینی نشده باشد	بخشوده
۱۷۰۰	سنگ آهن دارای اکسید آهن یا هیدراکسید آهن که برای ساختن رنگ قابل استفاده باشد	بخشوده
۱۷۵۵	روده برای سوسیون و گلو و شکنجه و بادکنک - زه و پرده که در جای دیگر پیش بینی نشده باشد - آنچه گفته شد مربوط به گوسفند و بره و بز است	بخشوده
۱۷۶۸	ادویه و دانه ادویه :	
	(۲) زیره	بخشوده
۱۸۱۱	کارهای صنعتی :	
	قالیچه و قالبهاییکه قبل از سال ۱۷۰۱ بافته شده باشد	بخشوده